Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

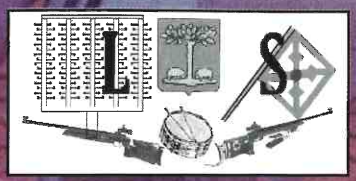

Halfjaarlijks tijdschrift april 2004
2e jaargang nummer 4

Tijdschrift van de
FEDERATIE van VLAAMSE
HISTORISCHE
SCHUTTERSGILDEN VZW
Erkend als organisatie van volkscultuur
MB 13 maart 2001
Maatschappelijke zetel + secretariaat:
Nieuwland 22, 3600 Genk
tel: 089-35 48 40 fax: 089-30 53 92
E-mail: stankrolicki@tijd.com
Bank: 735-0011152-82

Halfjaarlijks tijdschrift
Jaargang 2 • Nr. 4
www.vlaamseschuttersgilden.be

Verantw. Uitg. & Hoofdredactie :
Pater Karel De Wilde
Oudebaan 125 2640 Mortsel
Tel: 03 /460 30 60,
Fax: 03/ 455 49 87
E-mail: sant.p.karel@pandora.be

Redactieleden :
François Van Noten
Gerzevien 73
3150 Haacht
Tel: 016/60 44 16
E-mail: fravano@skynet.be

Louis Drees
Waterstraat 8
2400 Mol
Tel: 014/81 60 05
E-mail: louis.drees@vt4.net

Davy Ickx
Binkomstraat 70
3391 Meensel-Kiezegem
Tel: 016/63 24 16
E-mail: davyickx@pi.be

Davy Versleegers
Schootsheidestraat 11
3680 Neeroeteren
Tel: 089/65 78 43
E-mail: davyversleegers@yahoo.com

Vormgeving:
François Van Noten, Davy Versleegers,
Davy Ickx & Louis Drees
Eindredactie:
Pater Karel De Wilde
Druk:
Drukkerij Elite Lommel
Uitgave:
VZW Federatie Vlaamse Historische Schuttersgilden
Abonnementsprijs: Binnenland: 6,00 euro - Buitenland: 10,00 euro

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Geachte Gildenleden, geachte Schuttersvrienden,

Eer we het weten zitten we reeds in het voorjaar van 2004!
Zo snel gaat het.
We laten de donkere dagen en de lange nachten alweer achter ons.
Intussen bestaat de Federatie ruim vier jaar. Ook dat is enorm snel gegaan. Er zullen mensen zijn die de Federatie nuttig en nodig vinden. Er zullen er ook zijn die misschien iets anders, of nog véél méér, hebben verwacht dan wat er tot heden is gepresteerd.
Dit alles is best mogelijk.
De Federatie heeft evenwel op verschillende gebieden toch al wat gerealiseerd. Denk maar aan de verschillende lessenreeksen over actuele problemen zoals de nieuwe wetgeving op de VZW, de cursus wapenmeester, het trommelen. Denk ook aan de informatie in ons tijdschrift en de mogelijkheden om hier uw plaatselijke activiteiten bekend te maken.

De lessenreeksen gaan dit jaar verder op verzoek van onze leden. Onze commissie is dus wel degelijk goed bezig.
Ons tijdschrift wordt gewaardeerd door veel van onze leden, maar ook inhoudelijk door mensen die met het schuttersleven niets te maken hebben. Ik krijg hier regelmatig positieve reacties op. Zeker een pluim op de hoed van onze redactieraad.

Ook andere steun is voor sommige schuttersgilden al zeer goed van pas gekomen. Maar er zijn nog zaken. Hier denk ik aan de vriendschap en samenwerking die onderling ontstaan is tussen de bondsvoorzitters, de commissieleden en andere losse medewerkers.
Deze vriendschap is in mijn ogen, in deze hectische tijden, iets enigs. Mensen uit verschillende delen van ons Vlaanderen zijn echte vrienden geworden. Mensen die véle kilometers van elkaar verwijderd zijn. En samen met hen, al hun leden die zij onderling méér en beter leren kennen. Op die manier maken steeds meer vrienden nog méér vrienden.
Wat vindt U hiervan? Loont dat alléén al niet de moeite om verder te werken?
Telkens ik van een vergadering of schuttersfeest thuiskom, heb ik steeds opnieuw dat warme gevoel van: "Hier doen we het toch voor".
Uiteraard is het niet altijd even gemakkelijk om goed te doen voor iedereen. Maar moeten we dan niet denken van: "Het minste dat iemand voor de schuttersgilde heeft gedaan, is met de beste bedoelingen en met een goed hart gedaan. Het is daarenboven dubbel zoveel dan zij die niets doen."

Beste vrienden, voor dat warme gevoel, wil ik U allen van harte bedanken.
Ik wens het eveneens toe aan allen in onze verbonden.

Met vriendelijke gildengroeten.
Paul Stoop

WOORDJE VAN DE HOOFDREDACTIE.

Dat gij op dit moment de vierde editie van uw Federatieblad in handen hebt, zal misschien niet dadelijk tot u doorgedrongen zijn en wellicht stelt gij u ook niet de vraag hoe de redactieraad het toch maar weer voor elkaar gekregen heeft.

Natuurlijk kan deze raad een beroep doen op enkele medewerkers, maar het zal u niet verwonderen wanneer wij durven schrijven dat ook binnen de gilden- en schutterswereld deze medewerkers een uitstervend ras aan het worden zijn. Wij deden vroeger reeds een oproep en thans willen wij die gaarne hernieuwen: als u zich geroepen voelt een pen in de hand te nemen, aarzel niet en vervoeg onze gelederen: er is werk in overvloed en u bent bij voorbaat van harte welkom.

Maar waarover moet ik precies schrijven, zult u opwerpen. Onderwerpen voldoende, kijk maar. Lezers stelden ons de vraag of er over volgende feiten en gegevens niet enige uitleg of documentatie kan gegeven worden. Hoe en wanneer is het O.L.S. ontstaan? Hoe verliep de evolutie van de vuurwapens en de schutterijen? Op welke manier zijn al die schutterijen aan hun patroonheilige geraakt? Waarom krijgt men een ereteken en is het dragen ervan zinvol? Hoe maakt men van oud lood een nieuwe kogel en hoe vervaardigt men de stokjes en blokjes van een schiethark?

Wellicht hebt ook gij nog vele vragen, maar hopelijk voor ons kunt gij op enkele van deze hoger vermelde vragen een antwoord geven. Aarzel niet ons dit te zenden, het komt dan meteen ten goede aan de andere schutsbroeders of –zusters. Doch volgende vragen liggen u misschien beter: wat is de betekenis van een vaandel of van een gildenboek in de schuttersgilden? Hier werd in een vorige uitgave reeds enigszins naar verwezen, maar wellicht heeft u nog verdere uitleg hierover. Wat is de oorsprong en de betekenis van een teerdag? Hoe ziet het huidig schutterslandschap er in Vlaanderen uit, of breder nog, in Europa? Men zegt dat er op dit ogenblik in Europa meer dan zeven miljoen schutters zijn: waar zitten die?

Allemaal vragen in verband met ons verleden die door ons zouden moeten beantwoord worden, maar dat kunnen wij alleen niet klaarspelen. Maar gij kunt ons helpen, is het niet? Of kent gij iemand die op deze terreinen een expert is? Zend ons zijn of haar adres, wij zullen hen gaarne contacteren. Nogmaals: reeds heel veel dank bij voorbaat.

Toekomst wordt steeds gebouwd op het verleden en het kennen van dit verleden helpt ons bij het uitbouwen van die toekomst. Het beantwoorden van de aangehaalde vragen kan dus onze jongeren helpen bij het vormgeven van de toekomst van hun eigen gildenwereld.
Laat ons, ouderen, hen daarbij helpen.

Dank U hartelijk in hun aller naam.

De redactieraad,
PATER KAREL

ERFGOEDBEHEER IN SCHUTTERSGILDEN

Inleiding

Schuttersgilden zijn vaak belangrijke vind- en bewaarplaatsen van waardevol cultureel erfgoed: gildenboeken, standaarden en vaandels, affiches en prenten, foto's, video en film enz. De historische collecties die in de schoot van deze verenigingen worden bewaard, leren ons over het verleden van deze gilden en over de ruimere maatschappelijke samenhang waarin ze actief waren. Als bronnen voor de kennis van het verleden verdienen deze goederen de zorg en de aandacht van de verantwoordelijken. De leiding van de gilden dient ervoor te zorgen dat dit patrimonium respectvol en in goede omstandigheden wordt bewaard en beheerd, zodanig dat het intact en in optimale staat kan worden doorgegeven aan de opvolgers en de volgende generaties. Men dient er zich daarbij steeds van bewust te zijn dat ieder object (onafhankelijk van het materiaal of de leeftijd) moet worden beschouwd als een stuk cultureel erfgoed met een unieke historische waarde dat met de grootst mogelijke zorg moet worden bewaard en gehanteerd.

Dit artikel formuleert enkele eenvoudige en algemene principes en technieken die noodzakelijk zijn voor een goede bewaring van cultureel erfgoed. Uitgangspunt hierbij is de noodzaak van een verantwoorde preservatie: een erfgoedbeheer dient een geheel van beschermende maatregelen te nemen met de bedoeling om (verdere) schade aan de bewaarde objecten te voorkomen. Het gaat hier vooral om maatregelen die niet rechtstreeks ingrijpen op het object zelf, maar die het wel behoeden voor verdere aftakeling en een positief effect hebben op middellange en lange termijn. Het is af te raden dat niet-specialisten de voorwerpen zelf behandelen, bijvoorbeeld door documenten (ingrijpend) te reinigen of te ontzuren of door schadelijke stoffen (bv. schimmels) te verwijderen. Zeker met restauratie, waarbij wordt getracht om de schade die een object opliep te herstellen, moet uiterst omzichtig worden omgesprongen. Restauratie is steeds een zaak van specialisten, kan niet door om het even wie of op om het even welke manier gebeuren en vergt een intense en langdurige professionele scholing. Goedbedoelde, maar amateuristische ingrepen in historische documenten (bv. het gebruik van plakbanden of lijmen, het inbinden van losse pagina's) veroorzaken op termijn meestal meer schade en zijn absoluut uit den boze.

1. Bewaring van papieren dragers

1.1. Bewaaromstandigheden.

Papieren dragers van historische informatie (gildenboeken, registers, verslagen, brieven, boekhoudkundige documenten, foto's, affiches enz.) zijn bijzonder kwetsbare documenten. Terwijl perkament en op basis van lompen vervaardigd papier nog een grote duurzaamheid bezit, is het papier dat vooral sinds de 19de eeuw op basis van houtpulp werd en wordt vervaardigd, bijzonder fragiel. De bewaring op lange termijn van deze minderwaardige, maar algemeen verspreide papiersoort stelt bijzondere grote problemen. Documenten uit het Ancien Régime komen doorgaans goed voor bewaring op lange termijn in aanmerking, terwijl het papier van de laatste twee eeuwen meestal gedoemd is om vroeg of laat te verdwijnen.

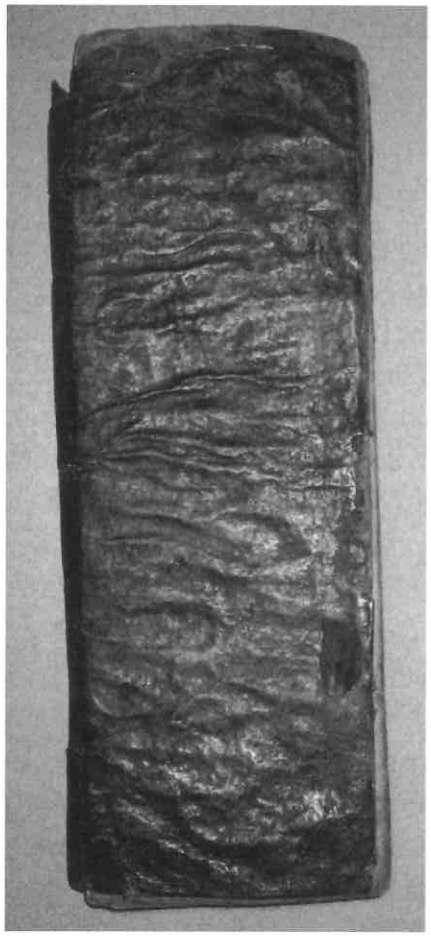

Boeteboek: St.-Sebastiaangilde
van Haacht uit 1640

Papiersoorten van mindere kwaliteit zijn omwille van hun samenstelling immers sterk onderhevig aan bepaalde chemische processen die leiden tot verzuring. Deze verzuring ten gevolge van de inherente kwaliteiten van het papier zorgt voor verval en voor een beperkte levensduur: het papier wordt dunner en brozer, het brokkelt af en scheurt gemakkelijk. Bovendien verkleurt het sterk. Verzuring is niet omkeerbaar. Ze wordt nog versneld en in de hand gewerkt door het gebruik van bv. schadelijke inkten en lijmen, en door omgevingsfactoren als (ultraviolet) licht, temperatuur en vochtigheid.
Verzuring en afbraak van het papier kunnen slechts worden vertraagd door goede bewaaromstandigheden te creëren. Het is daarom aangewezen om de blootstelling van papieren dragers aan schadelijke omgevingsfactoren in te perken.

De nefaste invloed van zonlicht is algemeen bekend. Wanneer men een krant enkele dagen voor het raam of op de achterbank van de wagen in de felle zon heeft laten slingeren, kan men de snelle verzuring van het papier zelfs met het blote oog vaststellen. Papieren documenten worden dus best afgeschermd voor zon- en kunstlicht, en bewaard in een donkere ruimte. Vensters worden best verduisterd. Lampen mogen slechts voor een beperkte tijd branden. Ook wanneer documenten worden tentoongesteld, dient de lichtintensiteit zoveel mogelijk te worden beperkt.

Ook de temperatuur en de luchtvochtigheid spelen een grote rol bij het bewaren van papier. Als algemene regel geldt dat al te grote schommelingen van de temperatuur en de luchtvochtigheid zeer nadelig zijn. Vooral hoge temperaturen, gecombineerd met een hoge luchtvochtigheid, zijn nefast en kunnen bv. aanleiding geven tot schimmelvorming. Is dat laatste het geval, dan worden zwaar aangetaste documenten best verwijderd van "gezonde" stukken om "besmetting" te voorkomen. Dergelijke stukken kunnen in geen geval in de collectie worden geïntegreerd.

Temperatuur en vochtigheid moeten zoveel mogelijk constant worden gehouden. De ideale waarden voor papier zijn een temperatuur van 18-20°C en een relatieve luchtvochtigheid van 50-55%. Om de juiste waarden van de temperatuur en de relatieve vochtigheid te kunnen bepalen, is het aangeraden om in de bewaarruimte een meetinstrument te plaatsen. Op die manier kan men op een objectieve manier de bewaarsituatie van de collectie inschatten en een zicht krijgen op de schommelingen die zich tijdens het jaar voordoen. De ideale oplossing is het plaatsen van een installatie die temperatuur en luchtvochtigheid regelt en constant houdt.

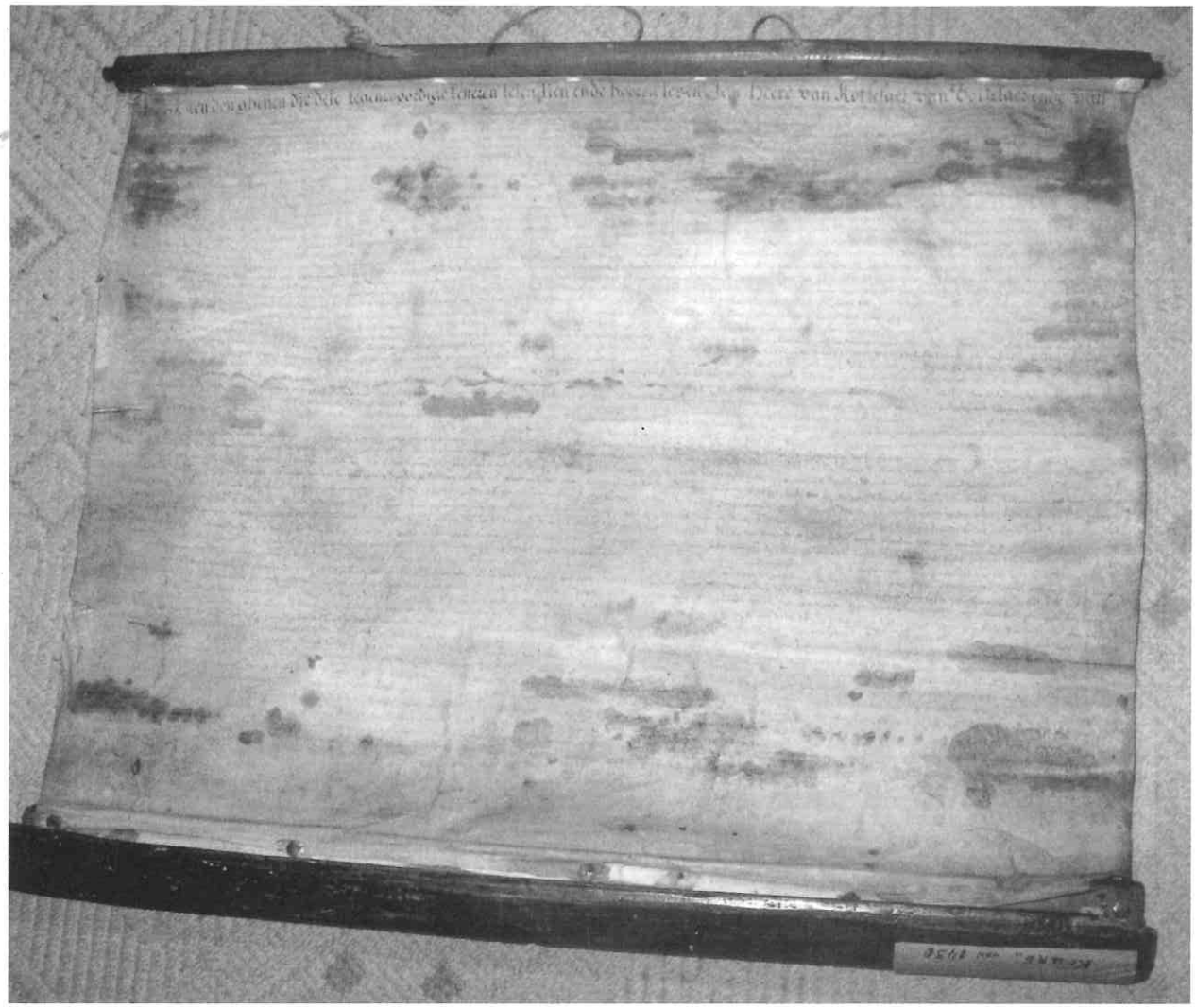

De Keure van de Sint-Sebastiaangilde te Haacht van 1430.

Als bewaarruimte worden zolders afgeraden, omdat ze over het algemeen weinig geïsoleerd zijn en dus aan grote temperatuurschommelingen onderhevig zijn. Ook kelders zijn verre van ideaal: het risico op waterschade is hier het grootst. Vaak bevatten de kelders ook een netwerk aan buizen (waterleiding en centrale verwarming), waardoor het risico op waterschade toeneemt. Ook de elektriciteitslijnen en contactpunten op zolders en in kelders vergroten de kans op kortsluiting en brand.

Een ideale bewaarruimte wordt afgesloten met een branddeur, bevat geen of weinig ramen en is gesitueerd aan de noordkant van het gebouw. De ruimte dient regelmatig gereinigd te worden (gebruik zo weinig mogelijk water, zoniet stijgt de luchtvochtigheid tijdelijk naar pieken) en moet zoveel mogelijk stofvrij worden gehouden. Een regelmatige controle van de ruimten op insecten (houtworm, zilvervisjes) en ongedierte (knaagdieren) is aangewezen en kan leiden tot verdelgingsmaatregelen.

De meest voorkomende vorm van schade aan papieren dragers is de gebruikersschade, veroorzaakt door menselijk handelen. Er kan schade optreden door het verkeerd hanteren en manipuleren van het materiaal bij het opbergen, bij transport, bij raadpleging of tentoonstellingen. Vooral wanneer de stukken buiten de bewaarruimte komen, bv. omdat ze worden geraadpleegd of ontleend, stijgt het risico op schade beduidend. Bepaalde stukken in teksten worden onderlijnd of aangestipt, er komen vlekken op de documenten (resten van voedsel en drank, vettige vingers, roestige paperclips), de bladen worden gekreukt (ezelsoren) of gescheurd, op de documenten komen etiketten of stempels, affiches worden opgeplooid terwijl ze best opgerold of uiteengeplooid worden bewaard enz.

Bijzonder schadelijk is het fotokopiëren van documenten waarbij ruggen van registers en boeken worden gebroken. De sterke lichtintensiteit bij het fotokopiëren versnelt bovendien het verzuringsproces.

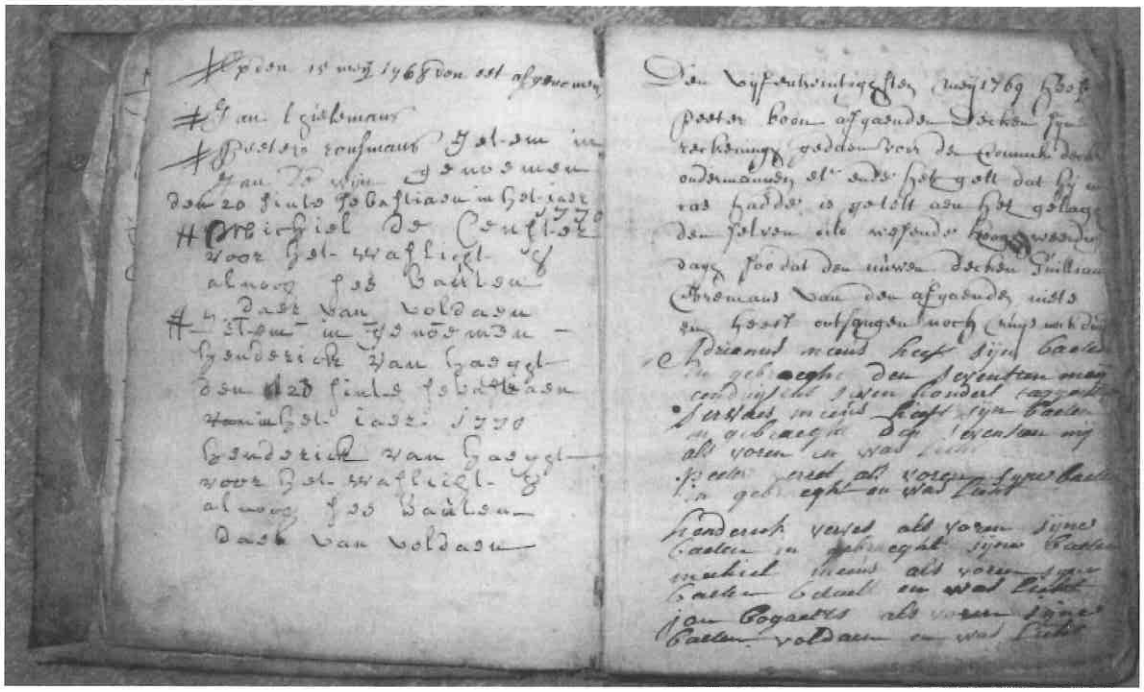

Het Verslagboek van de St.-Sebastiaansgilde van Haacht uit 1648

1.2. Verpakkingsmateriaal

Naast de magazijnruimte is de keuze van het verpakkingsmateriaal van cruciaal belang voor het duurzaam bewaren van cultureel erfgoed. Onaangepaste kaften en omslagen in alle mogelijke materialen, kleuren en formaten leiden tot snelle verzuring en verkorten de levensduur van papieren documenten. Vooral het gebruik van plastic mapjes voor het opbergen van archiefdocumenten, foto's en affiches is absoluut te vermijden. Gebruik in de mate van het mogelijke aangepaste, zuur- en chloorvrije verpakkingsmaterialen. Zuurvrije of –arme mappen en archiefdozen sluiten de documenten ook voor een groot deel af van lucht, stof en licht. Voor het opbergen van foto's kan eventueel gebruik worden gemaakt van polyester hoesjes. Dit aangepaste verpakkingsmateriaal is eveneens duur en enkel te vinden in de gespecialiseerde papierhandel.

2. Bewaring van textiel

2.1. Bewaaromstandigheden

Vooraleer textiel wordt opgeborgen, kan er best een inventaris (een beschrijvende lijst) worden gemaakt om te vermijden dat de voorwerpen telkens weer uit hun verpakking moeten worden gehaald. Het inventarisnummer moet duidelijk zichtbaar worden aangebracht, steeds op dezelfde plaats, maar nooit rechtstreeks op het textiel zelf.

Van alle verouderingsfactoren die van buitenaf komen, heeft het licht de meest schadelijke invloed op textiel. De schade is bovendien onherstelbaar. Er moet dus vermeden worden dat de zon rechtstreeks op het textiel schijnt en de hoeveelheid kunstlicht moet beperkt blijven door het gebruik van minder en zwakkere lampen. Best wordt textiel bewaard in een donkere ruimte.

Ook een stabiel klimaat is van belang, met een zo groot mogelijke relatieve vochtigheid en temperatuur. Textiel mag dan ook nooit tegen een buitenmuur hangen of in de buurt van een warmtebron.

Alle textiele voorwerpen moeten tegen stof beschermd worden. Hiervoor kan best zuurvrij zijdepapier, gewassen witte linnen of ongebleekte katoenen doeken gebruikt worden. Plastic zakken zijn niet geschikt, omdat er een microklimaat kan ontstaan waarin schimmels en insecten goed gedijen. Om insecten te bestrijden, vermijdt men het gebruik van traditionele middelen zoals mottenbollen: deze zijn niet alleen schadelijk voor het textiel, maar ook voor de gezondheid. Een bruikbaar alternatief zijn cederhouten blokjes. Regelmatige controle van de collectie is sowieso nodig, evenals een goede hygiëne.

Reiniging en restauratie van textiel moeten worden overgelaten aan gespecialiseerde restaurateurs.

2.2. Vlaggen

De meeste vlaggen zijn gemaakt van natuurzijde, soms van laken; de recente vlaggen zijn van nylon of van katoen. Nylon vlaggen kunnen eventueel opgevouwen bewaard worden. Ze worden tussen zuurvrij zijdepapier gelegd en daarna opgeborgen in kartonnen dozen. Ook wimpels worden op deze manier geconserveerd. Op de zijkant van de doos wordt het inventarisnummer genoteerd.

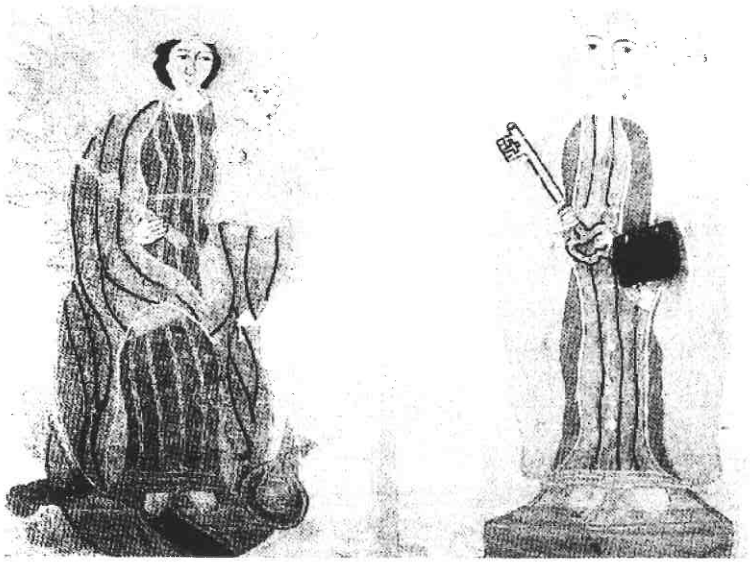

Vlag van Sint-Pietergilde Elen 1772

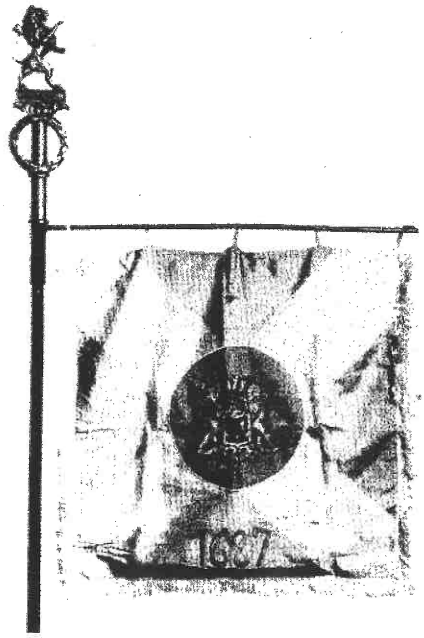

Schuttersgilde Dorn-Opoeteren 1687

De zijden en katoenen vlaggen worden best opgerold bewaard op kartonnen zuurvrije of met zuurvrij zijdepapier beklede rollen met een diameter van 15 cm. De vlaggen worden opgerold met de goede zijde naar buiten samen met zuurvrij zijdepapier. De rol kan dan gemonteerd worden op een stelling om plaatselijke druk te vermijden. De rol wordt afgedekt met een hoes, gemaakt uit afgekookt, ongebleekt baalkatoen. De hoes is langer dan de rol om de uiteinden te kunnen instoppen. Op deze manier wordt elke vlag maximaal stofvrij bewaard. De hoes wordt dichtgeknoopt met katoenen bandjes, voorzien van het inventarisnummer.

Vlaggen en vaandels worden best niet permanent opgehangen. Vlaggen met borduurwerk, beschilderingen enz. of voorwerpen in slechte staat worden best plat bewaard, zonder vouwen.

2.3. Kledij (o.a. uniformen)

Kledingstukken kunnen worden opgehangen aan geverniste kapstokken. Er moet wel voor gezorgd worden dat de kapstokken zoveel mogelijk de vorm van de schouderpartij volgen. De kledingstukken kunnen dan opgeborgen worden in hangkasten die voldoende hoog en diep zijn.

Koningspaar Schutterij Sint-Trudo Opitter

Keizerspaar St.-Elisabethgilde Stokkem

Over het kostuum kan een katoenen hoes gehangen worden, waarop het inventarisnummer wordt aangebracht. Praktisch zijn hoezen die de hele schouderpartij overdekken, maar slechts aan één zijde de lengte van het kostuum hebben. Er is zo toch een afscheiding tussen twee kostuums, maar alles blijft nog gemakkelijk zichtbaar. De hoes mag wel niet te krap zitten en de kledij moet voldoende ruim uit elkaar worden opgehangen, zodat er geen kreuken ontstaan en een kledingstuk er zonder problemen tussenuit kan worden genomen.

Borduurwerk en kledij van delicate of beschadigde materialen moeten in de meeste gevallen liggend bewaard worden. Kleren mogen nooit binnenstebuiten worden gedraaid, behalve bij fluweel. Anders ontstaan er plooien in de goede zijde.

Kleinere stukken textiel kunnen in zuurvrije dozen opgeborgen worden, elk stuk gewikkeld in zuurvrij papier. Zuurvrij zijdepapier kan eveneens gebruikt worden om bij niet-vlakke stukken de vormen of plooien op te vullen.

Godfried Kwanten, Afdelingshoofd Archief (godfried.kwanten@kadoc.kuleuven.ac.be)
Greet De Neef, Adjunct-afdelingshoofd Archief (greet.deneef@kadoc.kuleuven.ac.be)

KADOC
Vlamingenstraat 39
3000 Leuven
016/32.35.00

ARCHIEFBANK VLAANDEREN
REGISTRATIE VAN PRIVATE ARCHIEVEN

In aansluiting bij het vorige artikel over het "erfgoedbeheer in de schuttersgilden" geven wij graag enkele details uit een doelstellingsproject van "Archiefbank Vlaanderen". Als leden van een gilde of een schutterij weet u wel dat dikwijls archiefzaken uit het desbetreffende patrimonium "zomaar ineens verdwijnen" of, als ze toch bewaard worden, "ze gewoon op zolder geplaatst worden om niet meer in de weg te staan"! Het zou natuurlijk fantastisch zijn mocht onze Federatie het bewaren van deze waardevolle gegevens op zich kunnen nemen, maar de realiteit binnen onze gildenwereld dwingt er ons toe te aanvaarden dat "anderen" dit voor ons zullen doen. Zo werd door het Federatiebestuur contact opgenomen met het aan de Katholieke Universiteit in Leuven verbonden Kadoc-centrum. Dit is een archiefcentrum dat door de Vlaamse Overheid werd erkend en dat tevens een onderdeel is van de groots opgezette "Archiefbank Vlaanderen". Gaarne daarover volgende gegevens.
De redactie.

De structurele, financiële en wettelijke omkadering van de erfgoedsector in Vlaanderen is tijdens de afgelopen jaren in aanzienlijke mate vernieuwd en verstevigd. Met manifestaties als het Erfgoedweekend, werd het project " Archiefbank Vlaanderen" gelanceerd.
Het wil een duurzaam register van de Vlaamse private archieven realiseren, als het ware een gouden gids van het Vlaamse archiefwezen.

Dat de moderne informatie- en communicatietechnologie veel kansen biedt aan de erfgoedsector en dan specifiek aan het archiefwezen, is ondertussen al herhaaldelijk verteld en geschreven. Sommige toepassingen liggen voor de hand. Zo kan bv. het digitaliseren van kwetsbare bronnen helpen om het aloude spanningsveld tussen de nood aan een optimale en liefst "ongestoorde" bewaring van vaak zeer kwetsbare archiefstukken en de consultatiebehoeften van gebruikers-onderzoekers te overstijgen. De nieuwe technologische toepassingen laten bovendien toe om de archiveringsprocessen te automatiseren en verder te stroomlijnen. Erfgoedzorg, onderzoek en publiekswerking reiken op die manier elkaar (opnieuw) de hand.

In diverse Vlaamse archiefinstellingen werden in het verleden overzichten van het archiefbezit gerealiseerd... Doch een globaal overzicht van de private archieven ontbreekt. Dit gebrek legde natuurlijk ook een rem op de beleidsmatige benadering van deze culturele subsector. Lokale bewaarinstellingen met een opmerkelijk, maar vaak onbekend archiefbezit, hebben dikwijls noch de middelen noch de mankracht of expertise om zulke projecten tot een goed einde te brengen... En op die manier verdwijnen er heel veel zaken omdat ze gewoon uit het oog worden verloren. Om dit te voorkomen kan registratie in een centrale databank een belangrijke hefboom bieden.

Archiefbank Vlaanderen wil dit instrument realiseren. In deze databank worden zowel private archieven, bewaard in stads- en gemeentearchieven, als bestanden aanwezig in privaatrechterlijke instellingen, en de gegevens van de archiefcollecties in privé-bezit geregistreerd.

ADVN, Amsab-instituut voor Sociale Geschiedenis, KADOC-K.U. Leuven en Liberaal Archief, de vier Vlaamse privaatrechterlijke archief- en documentatiecentra "op basis van maatschappelijk-filosofische stromingen", kregen van de Vlaamse Gemeenschap de opdracht om de Archiefbank Vlaanderen te ontwikkelen en te beheren (...) Deze Archiefbank ging onlangs van start (...) In de loop van 2004 zal aan het brede publiek een eerste coherent gegevenspakket worden aangereikt (...) Eind 2005 zal Archiefbank Vlaanderen normaliter volledig operationeel zijn. De initiatiefnemers beseffen dat het opmaken van een totaaloverzicht niet voor de nabije toekomst zal zijn. Buitenlandse voorbeelden leren dat zo'n centraal archievenregister een volgehouden inspanning vergt, maar evenwel nooit volledig kan worden genoemd. Maar diezelfde voorgangers maken ook duidelijk dat door een centrale registratie veel onbekend en verloren gewaand materiaal alsnog kan opduiken, vaak uit minder voor de hand liggende sectoren. Bovendien komen langs die weg dikwijls collecties aan de oppervlakte, die veel onderzoekspotentieel bieden, soms over ietwat verwaarloosde thema's. De inspanning is dus zeker de moeite waard.

PETER HEYRMAN
Doctor in de Moderne Geschiedenis en
Stafmedewerker aan KADOC-K.U. Leuven.

ONZE MARKETENTSTERS.

ODE AAN DE MARKETENTSTER.

Muziek en tekst van Trudy v/d Windt

1.
Daar komen de schutters, ja, daar komen ze aan
Zie ze marcheren door de velden
De mannetjesputters, zie ze toch eens gaan
Dat zijn pas kerels, dat zijn onze helden
En als de kogels dan zijn verschoten
Des schutters plicht weer is gedaan
Dan mogen de schutters zich gaarne amuseren
Dan ziet men steeds dat vrouwtje gaan

St.-Martinus Kinrooi 1995

Refr.
Ze draagt een tonnetje en ook een mandje
Ze geeft hen brood en kaas en worst
Ze vult het glaasje altijd met een glimlach
Zo schenkt ze troost en lest hun dorst
Ze doet haar plicht steeds van ganser harte
Dat doet ze waardig, trots en blij
De zoetelaarster, de marketentster
Ze is het zonnestraaltje van de schutterij.

2.
Wie is die vrouw dan toch, wat zoekt ze op het veld
Een vrouw die trekt toch niet ten strijde
Wat moet een vrouw nou tussen oorlog en geweld
Is dat haar lot, dat ze dat niet kan vermijden
Bij elke rustplaats van het leger
Dan biedt ze graag haar waren aan
En Jan Soldaat koopt dankbaar wat ze aanbiedt
Dat geeft hem kracht om door te gaan
Refr.

3.
Wie is die vrouw dan toch, waar komt ze toch vandaan
Men kent haar al uit oude tijden
Daar ligt de oorsprong juist van haar bestaan
Toen ze het leger begeleidde
Ze draagt een penning, die zegt ons waar ze behoort
En ook het uniform van haar regiment
En beschermd door haar schutspatroon Elisabeth
Weet ze zich veilig en erkend
Refr.

Lange tijd zijn de marketentsters verdwenen geweest uit onze Vlaamse gildenwereld, doch de laatste jaren zijn ze aan een wederopbloei toe. In Vlaanderen nog niet zo fel als in Nederland en zeker niet zoals in Wallonië waar men zich bijna geen schutterij kan voorstellen waarbij tijdens haar "Marche Militaire" de marketentster niet weg te denken is.

St.-Sebastiaan St. Huibrechts-Lille 1995

Op 16 november 2003 had in het Nederlandse Vaesrade het 13de Marketentstertreffen plaats tussen de groepen uit Nederland en Vlaanderen met ongeveer 125 deelneemsters.
Zulk een treffen is speciaal en heel wat voorbijgangers kijken verbaasd op naar al deze "mooie meiden in een legeruniform". Maar daar horen of hoorden zij ook bij, want het Marketentster-zijn had als omkadering slechts het leger onder al zijn vormen.

Wij willen hier niet een overzicht geven van de geschiedenis van deze groepen, dat is iets voor later, maar wist u dat Maria van Magdala bv. (= Maria Magdalena) hoogstwaarschijnlijk een marketentster was in dienst van het Romeinse garnizoen dat in Kafarnaüm gelegerd was?
Wist u dat de eerste heiligverklaarde marketentster de Heilige Helena is, de moeder van keizer Constantijn die als eerste keizer het christendom tot staatsgodsdienst verhief? Weet u dat de grote heilige Elisabeth van Thüringen (of van Hongarije) als patrones van deze vrouwen wordt vereerd? Het was dan ook een fantastisch gebeuren toen, na de val van het IJzeren Gordijn, onze Vlaamse marketentsters weer een bezoek konden brengen aan het prachtige kasteel te Eisenach, in het vroegere Oost-Duitsland, waar Elisabeth zolang geleefd had. Zij was jarenlang dé marketentster voor de soldaten van haar man en veldheer Lodewijk van Thüringen.

Jaarlijks, rond het feest van Elisabeth op 16 november, heeft er een verzustering plaats tussen de Vlaamse en Nederlandse groepen. Dat groeit uit tot een heus gezellig vriendenfeest, een feest dat steeds begint met het vieren van een eucharistie tijdens dewelke een of ander facet uit het leven van Elisabeth onder de aandacht wordt gebracht. Zo belichtte nog niet zo lang geleden de aalmoezenier van de marketentsters, pater Karel De Wilde, Elisabeth als volgt:

"Wat gaf ze om slechte banen, ook al moest ze tijdens een geweldig onweer zestig mijlen rijden of lopen over modderige wegen. Ze klaagde niet over vermoeienis. Ze toonde geen vrees als ze reden door het zwijgen van donkere wouden en ze was niet angstig op steile wegen of bij het doorwaden van beken of rivieren. Als ze maar bij haar Lodewijk was, dan was de rest haar onverschillig.

Toch wijdde ze een zekere zorg aan haar kleding om door haar schoonheid en aantrekkelijkheid aan Lodewijk te behagen, opdat zijn hart niet zou afdwalen op vreemde wegen".

Een mooie tekst is dit, 'n tekst die ons een dieper inzicht geeft in de persoonlijkheid van een sterke vrouw.

Wie die vrouw was?
Niemand minder dan uw patrones Elisabeth en zeg me nu dadelijk niet dat zij dit alles aankon, omdat zij een heilige was.
Mijn beste marketentsters, zij wàs geen heilige – ze is het geworden, maar op achttienjarige leeftijd is ze, net als u wellicht, gewoon begonnen als marketentster, eerst van haar man en nadien van zijn vele ridders en soldaten. Zoals mijn begintekst deed vermoeden, ging ze zoveel mogelijk mee op stap. Nooit is ze op enig slagveld geweest, maar steeds begeleidde ze haar man en dit zo ver de gebruiken het haar toelieten.

Toen de haar begeleidende dames eens reclameerden dat de tocht voor vrouwen uiteindelijk te zwaar werd en zij dat soldatenleven niet aankonden, zei ze deze prachtige woorden: "Om deze taak aan te kunnen en om tussen zulke bende soldaten vrouw, mens en moeder te blijven, moeten we wel wat hulp krijgen van hierboven, maar moeten wij vooral door dik en dun onszelf blijven".

Of de soldaten in haar tijd ruwer waren of meer aan het vaatje van de marketentster hingen dan de gildenbroeders van nu, zullen we maar buiten beschouwing laten – maar, ik denk wel te mogen beweren dat de opdracht die u nu tijdens de militaire marsen of de gildenoptochten heeft, net dezelfde is als die welke Elisabeth van haar mede – marketentsters vroeg, nl. vrouw, mens en moeder te zijn voor de soldaten of de gildenbroeders die u moet begeleiden. O, ik weet het wel - wellicht klinken deze woorden wat te ernstig of te oubollig en denkt u enkel aan uw opdracht zoals ik ze op uw beoordelingsformulier terugvond, nl. om correct, charmant en netjes te zijn en bovendien kalm en waardig bij het uitschenken van het glaasje. Een lichte opdracht toch, denk ik, in vergelijking met het zware werk van de vroegere marketentsters; denk maar aan het aansleuren van het vele eten of meer nog, aan het grote labeur van de wekelijkse was voor de officieren. Dus, nu heb je helemaal niet te klagen, denk ik, maar, ligt in het schenken van het glaasje héél uw taak vervat? Is het óók niet zo dat er, nà de optocht, dikwijls van jullie wat meer, wat anders wordt verwacht? Is er nooit een dronken gildenbroeder die meent dat het bovenste knoopje van je uniform open moet staan? Heb je al meegemaakt hoe een te uitbundig vierende gildenbroeder je graag als een knuffeldiertje op zijn schoot heeft? Wat gebeurt er als 'n gildenbroeder na een mooie optocht niet zo graag naar huis gaat, omdat hij vindt dat jij mooier, eleganter en liever bent dan zijn vrouw?

Zulke dingen gebeuren niet altijd, dat weet ik ook wel, maar ze gebeuren en dàt zijn juist de moeilijke momenten waar Elisabeth naar verwijst. Moeilijk omdat daar gepolst wordt naar uw morele kwaliteiten, want in die momenten wordt niet enkel verwacht dat je de vrouw blijft van je eigen vriend of man, of dat je moeder blijft van je eigen kinderen, maar dat je voor een poosje ook moeder kan zijn voor de gildenbroeder die zijn vreugde niet op kan, of, en dat is moeilijker, voor

St.-Catharina Beek 1995

de gildenbroeder die na een mooie uitstap terug moet naar de miserie van elke dag en dit juist niet wil.
Denk nu niet dat Elisabeth niet goed wist waarover ze sprak toen ze die woorden zei. Zij wist héél goed dat óók zij de vrouw moest blijven waarnaar haar Lodewijk tijdens zijn tocht kon naar blijven verlangen. Denk liever maar even terug aan de woorden die ik je in het begin reeds voorlas: "Toch wijdde ze een zekere zorg aan haar kleding om door haar schoonheid en aantrekkelijkheid aan Lodewijk te behagen, opdat zijn hart niet zou afdwalen op vreemde wegen". De geschiedschrijvers benadrukken allemaal dat Elisabeth zo mooi was..."Ze had alles, zo schrijven ze, wat van lichaamswegen aantrekkelijk is. Ze had een onovertroffen schoonheid. Haar lijfkleur was bruinachtig en zuiver, zij had pikzwart haar, haar gestalte was liefelijk van geest, haar gang was ernstig en vorstelijk".

Ge ziet, een vrouw net zo mooi als u, maar ook een realistische vrouw die wist dat 'n dame in uniform altijd 'n stapje voor heeft op de man, dus aantrekkelijker, dus gevaarlijker kan zijn voor de ándere man – maar, juist in die momenten moet ge vrouw, mens en moeder kunnen blijven! "Juist daar, zei Elisabeth, moeten wij vasthouden aan stevige waarden, aan een lei–draad, om zelf in die moeilijke momenten een lei–draad te kunnen zijn voor onze mannen".

En, marketentsters, doe dit én doe dit alles heel gewoon; speel niet de stoere vrouw, maar blijf uzelf in en door de vele kleine daden van dienstbaarheid. Juist in deze momenten vraagt de man, of de schutter, of de gildenbroeder van u niets anders dan dat gij op en top vrouw zijt en dat gij dit daadwerkelijk toont in uw houding en toewijding, van trouw, van zachtheid en luisterbereidheid, kortom, dat gij niets anders zijt dan vrouw en moeder.

Vrouw, mens en moeder zijn....
Of die taak zwaar is?
Maar nee!

Bij iedere uitstap of optocht, bij talloze gildenfeesten maakt gij zoveel moois mee. Wel, trek je aan die mooie zaken op, vul daar je hart mee en dan zul je dat blijde hart zonder gevaar wel kunnen wegschenken als een verdoolde gildenbroeder jou er om vraagt.

Zusters Marketentsters, vervul uw taak dus waardig en altijd blij gezind zoals uw patrones Elisabeth het ook steeds deed. Doe het intens, geniet er op de eerste plaats zelf van en dit Gode, uw kerk en uw vaderland, maar vooral uw gildenbroeders ter ere.
Vrouw, mens en moeder zijn... het is de opdracht en de inhoud van je hele marketentster zijn.
Dit ware mijn woorden; **Vaert wel ende levet scone.**

Pater Karel.

XIVde EUROPEES KONINGSSCHIETEN TE VÖCKLABRUCK

Met bijna 50 gildenleden van de Sint-Sebastiaansgilden van Dilbeek, Haacht, Neder-Over-Heembeek, Sint-Brixius-Rode, Schaffen en Waanrode reisde de Hoofdschuttersgilde van Brabant einde augustus naar Vöcklabruck in Oostenrijk om deel te nemen aan het 14de Europees Koningsschieten. Richard Vanhemelen (Sint-Sebastiaansgilde Waanrode) maakte een verslag van deze uitstap. De foto's zijn van Garry Vandersteen (Sint-Sebastiaansgilde Sint-Brixius-Rode). Dank aan beiden voor hun bijdrage aan dit tijdschrift.

Woensdag 27 augustus

Met een half uurke vertraging stapten we om 21 uur aan het Cultureel Centrum op de bus, die gecharterd was door de Hoofdschuttersgilde van Brabant, en waarop reeds gildenbroeders en -zusters zaten van de gilden van Dilbeek, Haacht, Sint-Brixius-Rode en Neder-Over-Heembeek. Via Schaffen, waar nog enkele optimisten opstapten, bracht de bus ons, door Nederland en Duitsland, naar Salzburg (Oostenrijk), waar wij zouden logeren in het prestigieuze Airport Center, dat gedurende twee dagen als uitvalsbasis zou dienen voor onze toeristische trips in het "Salzburger Land" en dan nog gedurende twee dagen naar de Schuttersfeesten in Vöcklabruck.

Donderdag 28 augustus

Via Heerlen en Aken doorkruisten wij gans Duitsland (Frankfurt, Nürnberg en München) en bereikten, na ongeveer 900 km., rond 9 uur in de morgen, Salzburg. Vanop de bus hadden we reeds kunnen genieten van de prachtige uitzichten die het "Salzkammergut" biedt, de indrukwekkende bergen als aanloop naar de Alpen, de fijne witte huisjes, genesteld in de beboste bergflanken, met hun houten kleurig bebloemde balkons, en de typische spitse kerktorens temidden van kleine woongemeenschappen.

Aangezien het nog vroeg in de morgen was, werd er doorgereden naar het centrum van Salzburg, waar François, als een ervaren gids, ons door de typische straten en pleinen van het oude stadsgedeelte loodste en uitleg gaf bij monumenten, kerken en andere indrukwekkende gebouwen.

In "Sternbrau", een gezellig restaurant in het centrum van de oude stad, wachtte 's middags een deugddoend middagmaal. Daarna de bus op om onze kamers te gaan betrekken in het Airport Center, gelegen een viertal kilometer buiten het centrum van Salzburg.

Vrijdag 29 augustus

Vroeg uit de veren brengt de autocar ons een 50-tal km. zuidwaarts, naar Werfen om in de onmiddellijke omgeving **Eisriesenwelt** te bezoeken, de grootste ijsgrot van de wereld. Vanaf de parking voor de autobus, die wij bereikten over een 'bergstrasse' met een stijgingspercentage tot 21%, was het een twintigtal minuten stappen (bergop) tot aan het dalstation van een kabelbaan, de steilste van Oostenrijk. Deze bracht ons in drie minuten nog 500 meter hoger, terwijl wij genoten van een mooi panorama over het Salzachdal. Vanuit het bergstation opnieuw 20 minuten wandelen (nogmaals bergop) tot aan de ingang van de grot (1.641 meter boven de zeespiegel).

Na het adembenemende grotbezoek was het terug stappen tot aan het bergstation van de kabelbaan. Iedereen was blij daar een beetje te kunnen verpozen in het Berggasthof "Dr. Oedl Haus", waar een stevig middagmaal werd opgediend.

Dan was het terug stappen naar de bus die ons, op de terugweg naar Salzburg, tot bij **Salzwelten Salzburg** bracht. Het bezoek aan deze voormalige zoutmijn, thans museum, zullen de deelnemers niet licht vergeten: de witte broeken en jassen, de mijnwagentjes, de glijbanen, de vlottentocht, ...het werd een vrolijke bedoening.

Terug naar Airport Center voor het avondmaal, en dan zette het regenweer onze avonduitstap op de helling. Uiteindelijk stapte toch iedereen op de bus om in het mooie kasteel **Schloss Hellbrunn** te gaan genieten van de prachtige **'Licht- und Wasserspiele'**, waar het van boven en van onder regende, wat voor natte paraplu's maar ook voor natte broeken zorgde.

Zaterdag 30 augustus

Om 11 uur vertrek naar Vöcklabruck, op 72 km. van Salzburg, waar de voorronden van de Europese Koningsschieting om 14 uur zouden beginnen. Bij aankomst werden wij onmiddellijk in de fantastische sfeer gedompeld die daar heerste: met die vele duizenden

gildenleden uit gans Europa, in de meest diverse uniformen, die daar dooreen wriemelden, met die vele muziekkapellen die her en der in de straten en in de reusachtige tenten stonden en zaten muziek te maken, met die half-literpinten, die zo rap leeg waren als de pintjes die wij hier gewend zijn.

Al snel was het 14 uur en met spanning werd uitgekeken naar de strijd van al die gildenkoningen die zouden dingen naar de Europese titel. De voorronden werden betwist op 5 schietbomen met geweer .22. Onze eigen koning Patrick Coningx miste net dat tikkeltje geluk om te kunnen doorgaan naar de eindronde. Uiteindelijk was het Roman Rybacki, een Poolse gildenbroeder, die de Europese koningstitel veroverde.

Na de intronisatie (kroningsmis) in de plaatselijke "Maria Schöndorf"-kerk begon het koningsbal, dat wij nochtans om 22 uur verlieten wegens de vermoeiende voorbije dagen en het vooruitzicht op nog een zware laatste dag morgen.

Zondag 31 augustus

Weer vroeg uit de veren voor ons laatste vertrek uit het Airport Center naar de afsluitingsplechtigheden van dit Europees Schutterstreffen. De regen kwam 's namiddags roet in het eten strooien, zodat de afstand van de onbeschrijflijke optocht werd ingekort, maar de ambiance in de tenten steeg ten top.

Rond 19 uur schoven de bussen aan om de deelnemers op te pikken die huiswaarts wilden. Moe, maar tevreden stapten ook wij op de autocar voor een nachtelijke tocht naar huis. Maandagmorgen om 7 uur dankten wij de vriendelijke chauffeur die ons veilig in Waanrode aan de grond zette, en dankten wij ook de gildenbroeders en gildenzusters die nog verder moesten, voor het aangename en vrolijke gezelschap tijdens deze vier fijne gildendagen.

Dit verslag zou niet volledig zijn zonder een woord van dank voor François, die alles zo rustig en onopvallend in goede banen heeft geleid. Merci, François, merci.
Wij kijken reeds uit naar het 15e Europees Schutterstreffen in Heeswijk (Nederland), op 25, 26 en 27 augustus 2006.

Richard Vanhemelen

De Europese schutterskoning Roman Rybacki uit Polen kreeg op 8 september 2003 een ernstig auto-ongeluk waaraan hij overleed in de nacht van 29 op 30 september 2003.

2de GILDENDAG TE MECHELEN

Het wordt stilaan een traditie: de laatste zondag van september verzamelen de gilden en schutterijen aangesloten bij de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden in een of andere stad en vieren er hun gildendag. In 2003 werd Mechelen als locatie gekozen. Het mooie historische kader van deze stad zou zeker niet misstaan om de gilden en schutterijen van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden te ontvangen.

Het weer was 's morgens niet opperbest te noemen. Het was kil en de weerman had de nodige liters regen beloofd. Maar dat kon de 30 opgekomen schutterijen en gilden niet deren. Vanaf 9.30 uur liep de Sint-Romboutskathedraal stilaan vol met gildenbroeders en gildenzusters en alleen al de verscheidenheid van kledij en uniformen, de prachtig uitgedoste koningen en keizers in dit mooie kader van de kathedraal vormden een prachtig schouwspel.

Dirk De Gendt, deken van Mechelen, en Pater Karel, die de gildenmis zouden voorgaan, deden hun intrede, voorafgegaan door de dansende gilden van Haacht en Kampenhout. Meteen was de toon gezet voor de rest van deze dag. De mis werd opgeluisterd door de prachtige gezangen van het koor en na de consecratie waren het opnieuw de gilden van Haacht en Kampenhout die samen de Rozenwals dansten rond het altaar.

Onmiddellijk na de mis werd de optocht gevormd. Het was ondertussen stilaan beginnen motregenen, maar eens de muziekkapel van de Mechelse politie haar eerste muzieknoten begon te spelen, stopte de regen en ging de optocht door het centrum van de stad. Er was weinig publieke belangstelling, maar dat kon de gilden niet deren.

Allemaal zetten ze hun beste beentje voor en stapten gezwind richting Grote Markt waar de optocht vóór het podium werd ontbonden. Blikvanger in de optocht was Opsinjoorke, de gekende pop van Mechelen die door acht stevige mannen regelmatig de hoogte werd ingegooid en terug opgevangen in een groot zeil. Ook Paul Stoop mocht als voorzitter van de Federatie even als Opsinjoorke doorgaan en werd met evenveel bravoure de lucht ingegooid.

Na een korte toespraak van de voorzitter werd dit ochtendgedeelte beëindigd en was het tijd geworden om de innerlijke mens te voorzien van spijs en drank.

Spijtig dat hier een en ander misliep, want voor sommigen betekende het een extra lange wachttijd eer zij aan tafel mochten, meteen het mislopen van een deel van de optredens. Deze hadden immers ondertussen een aanvang genomen en op het podium op de Grote Markt was er voortdurend wat te beleven.

Het eerste optreden was van de drumband van de schutterij Sint-Sebastianus van Sint-Huibrechts-Lille, die de namiddagactiviteiten opende met enkele zeer

gesmaakte nummers. Ondertussen hadden de muzikanten en dansers van de Sint-Sebastiaansgilde van Kampenhout zich klaargezet en brachten enkele volksdansen. Zeker niet te vergeten zijn de kinderen van de gilde van Kampenhout die het 'voorprogramma' verzorgden. Daarna was het de beurt aan de vendeliers van het Pajottenland die met hun kleurrijk vlaggenspel de aandacht wisten te trekken. Dan was het opnieuw volksdansen geblazen, deze keer met een dansoptreden van de Sint-Sebastiaansgilde van Haacht, gevolgd door de drumband van Sint-Martinus Grootbeersel. De Sint-Sebastiaansgilde van Schaffen bracht ook nog enkele Vlaamse volksdansen en vervolgens was het aan Sint-Martinus Kinrooi met hun majoretten en hun drumband.

De Kolveniersgilde van Mechelen was de laatste vereniging van de Federatie die een kort, maar geslaagd dansoptreden verzorgde met een zeer plechtige dans zoals die destijds aan de hoven werd gedanst. Ondertussen liepen er al enkele rare figuren rond, zwart gemaakt en in lompen gehuld. Het was de rederijkerskamer "De Violieren" van Antwerpen die zich klaarmaakte om het middeleeuws straattoneel 'De Blote Voeten', titel die in de rapte werd verzonnen door hun voorzitter, te brengen en daarmee de optredens mocht afsluiten.

Tot slot van de gildendag dankte de voorzitter iedereen en vooral de leden van de Mechelse Kolveniersgilde die voor een groot deel van de materiële uitrusting zorgden. Tevens gaf hij rendez-vous om 18 uur, want dan zou er nog het 'klokkenwerpen' plaatsvinden.

Het mag gezegd dat er voor elk wat wils was en een afwisselend programma zorgde voor een geslaagde en goedgevulde namiddag. Het laatste optreden was net afgelopen, of de regen was er opnieuw en ditmaal met een fikse bui. Gelukkig was het de ganse namiddag droog gebleven en werden de optredens niet verstoord door de weergoden. Spijtig dat er maar weinig publiek in de onmiddellijke omgeving van het podium stond, maar de meeste hebben het schouwspel gade geslagen van op de vele terrasjes terwijl zij een (of meerdere) stevige pint(en) dronken. En de bon voor een gratis Corsendonck die elke deelnemer had gekregen, was zeker welgekomen, want er zijn heel wat van die lekkere pinten soldaat gemaakt.

In de kathedraal liep er een ganse namiddag een tentoonstelling van gildenvoorwerpen, maar gezien er maar weinig weet hadden dat er in de kooromgang mooie gildenschatten waren uitgestald, kende deze maar weinig belangstelling.

Voor elke deelnemende gilde of schutterij was er een tinnen bord voorzien als aandenken aan deze dag en de groepen die op een of andere manier hadden bijgedragen met een optreden, kregen nog een zilveren herinneringsschild.

Om 18 uur stipt stond plots de ganse Grote Markt vol volk voor het klokkenwerpen. Van waar ze overal kwamen, weet niemand, maar ze stonden er. Gejoel steeg op wanneer de eerste grote klok uit de Sint-Romboutstoren langzaam naar beneden gleed en zich boven de menigte opende en twintig kleine klokjes liet vallen. Er werd gegrabbeld alsof hun leven er van afhing, want in één van de kleine klokjes zat een nummer dat kon ingewisseld worden op de infodienst van de stad in ruil voor een mooi bronzen klokje van de stad Mechelen. Twintigmaal herhaalde zich dit schouwspel en telkens met dezelfde geestdrift werd er gesprongen, gedoken, ja zelfs bijna gevochten voor een klokje.

Zo was er weer veel te vlug een mooie dag voorbij en er wordt ondertussen al uitgekeken naar de 3de gildendag die zal doorgaan op 26 september 2004 te Diest.

Proficiat aan de inrichters voor deze onvergetelijke dag !

François Van Noten

DE NIEUWE V.Z.W. WET : DE WIJZIGINGEN IN DE PRAKTIJK

François Van Noten

Vanaf dit jaar moeten ook de bestaande V.Z.W.'s zich in orde stellen met de nieuwe wet. In de loop van 2003 verschenen de uitvoeringsbesluiten inzake bekendmaking en boekhouding. Reden genoeg om alles nog even praktisch op een rijtje te zetten.

Onderstaande tekst is een samenvatting van de infoavonden omtrent dit thema gegeven op 16 februari 2004 te Niel-bij-As en op 13 maart te Haacht.

1. Statutenwijziging

Vertrekkend vanuit het gegeven dat geen enkele bestaande V.Z.W. statuten heeft die in overeenstemming zijn met de nieuwe wetgeving, zal een aanpassing ervan zeker noodzakelijk zijn. Bij deze statutenwijziging moet er op gelet worden dat een tiental punten zijn opgenomen.

Ter herinnering nog even de belangrijkste wijzigingen in de wet:

- Vooreerst moeten de gebruikte termen worden aangepast. Zo staat de afkorting V.Z.W. niet meer voor vereniging zonder winstgevend doel, maar voor **vereniging zonder winstoogmerk.** Zo spreekt men evenmin nog langer van beheerders en beheerraad of raad van beheer, maar van **bestuurders** en **raad van bestuur.**
- Voortaan wordt er in de wet expliciet onderscheid gemaakt tussen de **effectieve** leden, welke stemrecht hebben op de algemene vergadering, en de toegetreden of niet-werkende leden.
- Het **minimumaantal** effectieve leden moet opgenomen worden in de statuten, maar mag zeker niet minder dan 3 bedragen. Ook de raad van bestuur moet minstens uit 3 bestuurders bestaan. Hierbij dient wel opgemerkt dat er steeds minder bestuurders moeten zijn dan effectieve leden, zodat een uitzondering zich opdrong: voor verenigingen met slechts 3 effectieve leden, mag de raad van bestuur bestaan uit 2 bestuurders.
- De **algemene vergadering** moet minstens 8 dagen op voorhand worden samengeroepen. Bij een voorgenomen statutenwijziging is een aanwezigheid van 2/3 van de leden vereist en 2/3 van de aanwezige leden moeten akkoord gaan met de voorgestelde wijziging. Indien de statutenwijziging een wijziging van het doel van de vereniging betreft, is het akkoord van een 4/5 meerderheid verplicht. Indien de 2/3 aanwezigheid niet wordt behaald, dient een nieuwe algemene vergadering te worden samengeroepen. Deze mag niet plaats vinden binnen de 15 dagen na de eerste algemene vergadering.
- De vereniging krijgt **rechtspersoonlijkheid** door neerlegging op de griffie van de Rechtbank van Koophandel van de statuten en de lijst van de bestuurders.

- Op de zetel van de vereniging moet een **ledenregister** worden gehouden met vermelding van de naam, voornaam en woonplaats van de effectieve leden, de toetredingsdatum alsook de datum van ontslag of uitsluiting.

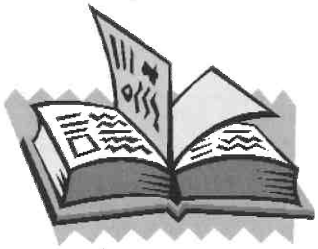

Volgende 10 vermeldingen dienen zeker opgenomen te worden in de statuten:

- Naam, voornamen en woonplaats van de stichters (voor de nieuw opgerichte V.Z.W.'s)
- Naam van de vereniging, het volledig adres van de zetel en het gerechtelijk arrondissement van de zetel. Naam en adres moeten ook worden vermeld op alle stukken die uitgaan van de vereniging.
- Het minimumaantal leden (minstens drie).
- Een precieze omschrijving van het doel van de vereniging. Vroeger was een vage omschrijving reeds voldoende.
- Voorwaarden en te vervullen formaliteiten van toetreden en uittreden van de leden.
- De bevoegdheden van de algemene vergadering, de wijze van samenroepen en de wijze van kennisgeving van de beslissingen aan de leden.
- De wijze van benoemen van de raad van bestuur, van ambtsbeëindiging of afzetting, de omvang van de bevoegdheden en de manier van uitoefenen van deze bevoegdheden en de duur van het mandaat van de bestuurders.
- Het maximumbedrag van het lidgeld.
- De bestemming van het vermogen bij ontbinding van de vereniging. Hierbij moet wel een belangenloze doelstelling vooropgesteld worden.
- De duur van de vereniging indien ze niet is opgericht voor onbepaalde duur.

2. Publicaties in het Belgisch Staatsblad

In het Belgisch Staatsblad moeten verschijnen:

- De statuten en elke wijziging aan de statuten, t.t.z. de 10 verplichte vermeldingen of een wijziging hieraan.
- De akten van benoeming of ambtsbeëindiging van de bestuurders.
- De rechterlijke beslissingen of beslissingen van de algemene vergadering omtrent nietigheid, ontbinding of vereffening van de vereniging.
- De akten van benoeming en ambtsbeëindiging van de vereffenaar.

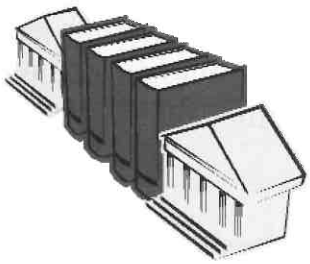

De publicatie gebeurt door neerlegging van de voorgeschreven formulieren op de griffie van de Handelsrechtbank, die zorgt voor de verdere publicatie.
Er zijn twee formulieren ontworpen: aanvraagformulier I (luik A, B en C) wordt gebruikt bij de oprichting of bij een statutenwijziging en aanvraagformulier II (luik A en C) wordt gebruikt om de samenstelling van de raad van bestuur bekend te maken.

Deze formulieren zijn verkrijgbaar op de griffie of kunnen worden gedownload op de website van de Federale Overheidsdienst Justitie (www.just.fgov.be).

Sinds 1/01/2004 bedraagt de prijs van publicatie € 130,29 voor een oprichting van een V.Z.W. en € 98,34 voor een wijziging aan de statuten.

3. Rechtbankdossier

Op de griffie van de Handelsrechtbank wordt het verenigingsdossier bijgehouden. Dit dossier bevat volgende documenten:

- De volledige statuten.
- De akten van benoeming en/of ambtsbeëindiging van de bestuurders.
- Een kopie van het ledenregister.
- De beslissingen omtrent de nietigheid of ontbinding en de vereffening van de vereniging.
- De jaarrekening.
- Alle wijzigingen betreffende voorgaande documenten met uitzondering van het ledenregister. Bij wijziging van de leden moet een bijgewerkte kopie van het ledenregister worden neergelegd.
- De gecoördineerde tekst van de statuten.

4. Boekhouding (vereenvoudigde boekhouding voor kleine V.Z.W.'s)

De vereenvoudigde boekhouding moet gebeuren volgens het model dat verscheen in het Belgisch Staatsblad (bijlage A aan het KB van 26/06/2003).

Op de griffie moeten jaarlijks worden neergelegd: de staat van ontvangsten en uitgaven (bijlage B aan het KB van 26/06/2003) en de staat van bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen (bijlage C aan het KB van 26/06/2003).

In een vorig nummer van dit tijdschrift werd dit alles reeds uitvoerig behandeld en waren ook de voorgeschreven modellen van het dagboek van ontvangsten en uitgaven, van de staat van ontvangsten en uitgaven en van de staat van bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen opgenomen.

Jaarlijks moet binnen de 6 maanden na het afsluiten van het boekjaar, de jaarrekening ter goedkeuring worden voorgelegd aan de algemene vergadering. De staat van ontvangsten en uitgaven en de staat van bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen moet worden neergelegd op de griffie en wordt opgenomen in het rechtbankdossier.

INFO UIT ONZE BONDEN

Belgisch Overlegorgaan

Het Nationaal Koningsschieten onder toezicht van het Belgisch Overlegorgaan is dit jaar toegewezen aan het schuttersverbond **"De Maasvallei".**

Dit zal plaats hebben op 03 oktober 2004 te Dilsen - Stokkem, alwaar een verzekerde deelname van ± 60 schuttersgilden of schutterijen van over het gehele land zullen aantreden.
Hier komen alle disciplines aan bod zoals: buksschieten, klepschieten, Lommelse discipline, luchtkarabijn, handboog, kruisboog, liggende & staande wip, enz..
Om een zo goed mogelijke organisatie te bewerkstelligen werd er een werkgroep opgericht onder voorzitterschap van dhr. Opdenakker Jos, Schepen van cultuur van de stad Dilsen - Stokkem.

Voornaamste kalendergebeuren voor de verbonden Maas en Kempen en de Maasvallei zijn:

Op 09 mei 2004: 1ste Verbondsfeest Maasvallei te St.-Laurentius Meeswijk.
Op 23 mei 2004: 1ste Verbondsfeest Maas & Kempen te St.-Joris Kaulille.
Op 06 juni 2004: 2de Verbondsfeest Maasvallei te St.-Mon.& Gond. Maasmechelen2.
Op 06 juni 2004: 2de Verbondsfeest Maas & Kempen te St.-Sebastiaan St.-Huibrechts-Lille.
Op 20 juni 2004: 3de Verbondsfeest Maasvallei te St.-Martinus Dilsen.
Op 20 juni 2004: 3de Verbondsfeest Maas & Kempen te St.-Martinus Kessenich.
Op 04 juli 2004: Oud Limburgs Schuttersfeest (O.L.S.) te St.-Amandus Opglabbeek.
Op 18 juli 2004: 4de Verbondsfeest Maas & Kempen te St.-Lambertus Molenbeersel.
Op 25 juli 2004: Beker Meester Creemers te St.-Lambertus Molenbeersel.
Op 01 augustus 2004: 4de Verbondsfeest Maasvallei te St.-Elisabeth Stokkem.
Op 08 augustus 2004: 5de Verbondsfeest Maas & Kempen te St.-Sebastiaan As.
Op 19 september 2004: Limburgs Dames Schuttersfeest (LDS) te St.-Lambertus Molenbeersel.

Koningsschieten Maasvallei
12 april te St.-Ambrosius Kinrooi
01 mei te St.-Mon. & Gon. Maasmechelen I
02 mei te St.-Laurentius Meeswijk
23 mei St.-Mon. & Gon. Maasmechelen II
29 mei te St.-Elisabeth Stokkem
31 mei te St.-Martinus Dilsen
31 mei te St.-Pieter Leut

Sint-Joris Kaulille (1554 - 2004) is 450 jaar jong !

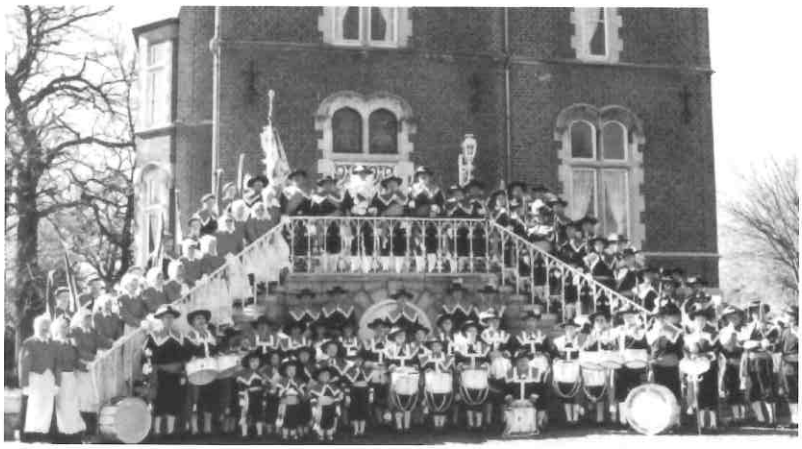

De Koninklijke Schutterij Sint-Joris uit Kaulille wordt in 2004 maar liefst 450 jaar. Dat jubileum kan je zo maar niet laten voorbijgaan. Zo dachten de schutters er zelf ook over en daarom heeft een werkgroep voor het volgende jaar een feestprogramma samengesteld. Diverse evenementen zullen dit toch wel bijzonder jubileum dan ook de gepaste luister bijzetten.

Ontstaan van 'de broderschap van den Ridder St Joris schutterie ofte Broderschap tot Caulille'

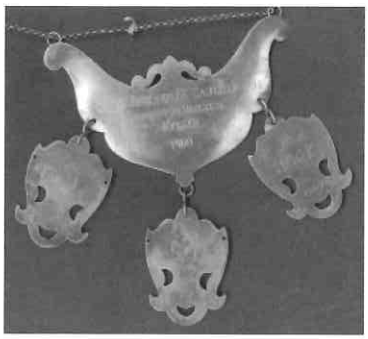

1554 is het vermoedelijke oprichtingsjaar van de schutterij. Onweerlegbare bewijzen heeft 'de broderschap van den Ridder St Joris schutterie ofte Broderschap tot Caulille', zoals de gilde officieel heet, niet. Deze naam staat vermeld in een reglement uit 1754. Het oorspronkelijke reglement is in de loop van de eeuwen verloren gegaan, maar er zijn toch aanwijzingen, dat 1554 wel degelijk het oprichtingsjaar is geweest. Zo is er eerst en vooral de gildenvlag. Die werd in de loop der tijden natuurlijk enkele keren vernieuwd, maar telkens staat 1554 erop vermeld. De schutterij bezit ook nog enkele zilveren schilden, waaronder een keizersplaat uit 1900, die 1554 vermelden.

Georges van Oostenrijk of een nieuwe start?

Kaulille maakte vroeger deel uit van het Prinsbisdom Luik. In 1554 was Georges van Oostenrijk daar prins-bisschop. Het is zeer goed mogelijk dat hij de opdracht heeft gegeven om in Kaulille een schutterij op te richten met als patroonheilige Sint-Joris of Sint-Georges, zoals hij ook wordt genoemd. Een ander argument dat pleit voor deze stelling, zijn de gildenkleuren van Kaulille. Rood en groen zijn al eeuwenlang de kleuren die in de gildenvlag voorkomen. Dat zijn ook de kleuren die Georges van Oostenrijk als prins-bisschop van Luik in zijn wapenschild gebruikt. Toevallig of niet? Deze redenering kan juist zijn, maar tot nu toe heeft de schutterij nog geen schriftelijk bewijs gevonden voor deze stelling.

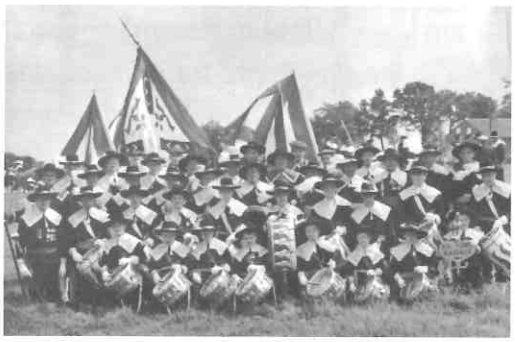

Een andere mogelijkheid is, dat de schutterij al veel langer bestond. De historische gilden hebben volgens professor K.C. Peeters (in zijn artikel: De schuttersgilden in Noord en Zuid) vier perioden doorgemaakt. De eerste is de pre-Frankische. De schuttersgilden zouden een gekerstende

vorm van de Germaanse bloedbroederschappen zijn. In de tweede periode staat de schutterij in voor de verdediging van de dorpsgemeenschap. In de derde periode inspireren de schutterijen zich op de ambachten en de rederijkerskamers. In de laatste periode (vanaf de zestiende eeuw) werd de nadruk gelegd op het volksvermaak.
Het kan dus zijn dat de schutterij van Kaulille in één van de eerste drie periodes is ontstaan, maar dat de naam, de vlag en het reglement pas in de laatste periode tot stand zijn gekomen.

Volksvermaak
De schutterij van Kaulille is dus niet opgericht als een militaire eenheid, maar meer met het oog op volksvermaak. Ze is trouwens in geen enkel document terug te vinden als deelnemende partij aan een gevecht. Andere schutterijen uit de buurt kunnen die vermeldingen wel voorleggen. Het belang van het volksvermaak is al terug te vinden in het reglement van 1754, waarin vriendschap en broederschap centraal staan. De folkloristische periode van de gilden heeft zeker zijn weerslag gehad op de ontwikkeling van de schutterijen.

'Vè zulle de bölkes waal schete...'
De schutterij van Kaulille heeft meermaals een voortrekkersrol gespeeld. Onder impuls van Theodoor Dirckx, jarenlang kapitein van de gilde, zorgde ze binnen het Belgisch-Limburgse schuttersleven voor nieuw leven. De Sint-Jorisgilde had als eerste een historisch uniform. In 1952 verscheen ze op het bondsfeest in Molenbeersel voor het eerst in een soort gildenkleding. Niet alle leden droegen volledige schutterskledij. Kapitein Dirckx was de enige in volledig uniform, de andere schutters moesten het nog stellen met alleen maar een hoed en een sluier. Op 5 juli 1953 hadden alle leden dan een volledig uniform.

Dat uniform is geïnspireerd op het schilderij 'De officieren en onderofficieren van Sint-Jorisdoelen' van Frans Hals.
Doorheen de jaren is er niet veel veranderd aan het uniform, enkel de kleuren van de kragen, de manchetten en de strikjes op de broeken werden enkele keren aangepast. Die kleuren moesten soms gekozen worden in functie van de stoffen die beschikbaar waren in de handel. Dat de groep een mooi geheel vormt, bewijzen de vele prijzen die de Sint-Jorisgilde behaalt op de bondsfeesten en het OLS.
Aan het eerste optreden van de Sint-Jorisgilde in uniform is overigens nog een interessante anekdote verbonden. Toen de schutterij in haar gildenkleding op straat verscheen, lieten een aantal leden van andere schutterijen zich ontvallen: "Doot gè och mèr sjoen aan, vè zulle de bölkes waal schete !' (In algemeen Nederlands: "Kleden jullie je maar mooi, wij zullen de stopjes wel schieten.") Deze laatdunkende opmerking was al snel achterhaald, want in navolging van Kaulille hebben ook de andere schutterijen zich een uniform aangeschaft.

Twee keer OLS-winnaar
Dat de Sint-Jorisgilde in uniform opstapte, betekende hoegenaamd niet dat de schutters van Kaulille niet goed met de buks overweg konden. Integendeel zelfs. Ze hebben bij herhaling meegestreden voor de grote prijzen op de schuttersmanifestaties. De hoofdprijs hebben ze zelfs twee keer naar Kaulille gehaald: in 1961 in Leveroy en in 1996 in buurgemeente

Bocholt. Telkens werd de organisatie van het OLS het jaar daarop een succes, hoewel het in 1962 te koud en in 1997 een beetje te nat was.

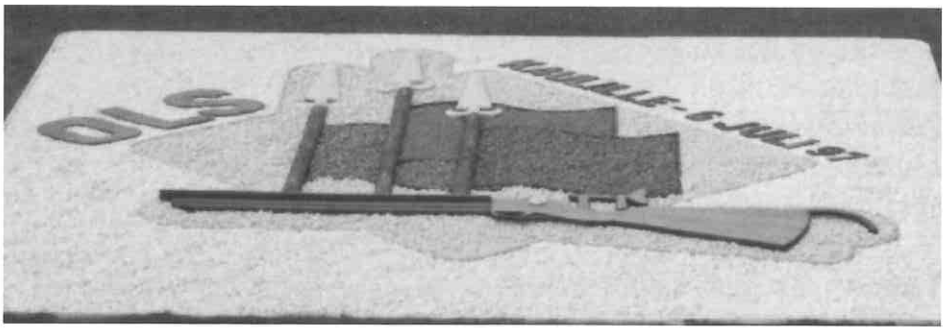

Folklore staat hoog in het vaandel geschreven.

De schutterij van Kaulille is een vereniging die veel belang hecht aan folklore. Bewijzen hiervan zijn de dansgroep, de doedelzakspelers, de kerkelijke vieringen, het in ere houden van oude gebruiken als het beschenken en het bespelen van de gildentrom ...

Jarenlang was er binnen de gilde een dansgroep die op vele activiteiten in binnen- en buitenland voor ambiance zorgde. Enkele leden van de schutterij hebben zelfs de doedelzak bespeeld. De instrumenten zijn nog steeds in het bezit van de schutterij, maar ze zijn jammer genoeg niet meer te bespelen.

Het godsdienstige aspect is zeer nadrukkelijk aanwezig binnen het schutterswezen, dus ook in Kaulille. Processies, de uitvaart van een gildenbroeder, de Sint-Jorismis op de dag van de vogelschieting zijn een belangrijk onderdeel van het schuttersleven in Kaulille. Het beschenken van leden die in het huwelijk treden werd onlangs weer ingevoerd. Het bruidspaar en de familieleden die lid zijn van de schutterij, worden door de dekens "beschonken": met een tinnen lepel wordt hen jenever aangeboden uit een tinnen schotel.

Het verleden herleeft ook weer bij het bespelen van de gildentrommel. Zoals vele drumbands is ook die van Kaulille met zijn tijd meegegaan. Dat blijkt uit het moderne materiaal en het hedendaagse repertoire. Maar de gildentrommel heeft opnieuw haar intrede gedaan. Een aantal mooi gerestaureerde oude trommels worden weer gebruikt tijdens de Sint-Jorismis en bij het vendelen op de feestweide.

De schutterij van Kaulille houdt dus oude gebruiken in ere, maar slaagt er ook in zich aan de moderne tijd aan te passen.

2004

In het jubileumjaar 2004 wil de Sint-Jorisgilde dat dan ook duidelijk in de verf zetten. De jubileumviering is opgebouwd rond drie delen. Niet enkel de schutters zullen daarin hun gading vinden. Het is de bedoeling dat het jubileum een evenement wordt voor de hele dorpsgemeenschap van Kaulille en voor iedereen die betrokken is bij of interesse heeft voor het schutterswezen.

Het logo 2004

De werkgroep heeft voor het feestjaar een speciaal logo ontworpen. Bij het ontwerp daarvan, werd ervan uitgegaan dat het logo een vogel en een verwijzing naar het koningszilver moest hebben. Want dat zijn toch dé symbolen van elke schutterij. Als kleuren voor het logo werden natuurlijk rood en groen gekozen, de eigen gildenkleuren.

Drie onderdelen

Het jubileumjaar wordt officieel geopend op 7 februari 2004. Op die dag staan de opening van de tentoonstelling en het Sint-Jorisfeest op het programma. Mevrouw Hilde Houben-Bertrand, gouverneur van Belgisch Limburg en meter van de schutterij van Kaulille, heeft de eer om de tentoonstelling te openen. Die zal niet alleen handelen over de geschiedenis van de schutterij van Kaulille, maar ook over het schuttersleven in het algemeen. De tentoonstelling kan in de daaropvolgende week bezocht worden. Voor de plaatselijke scholen is er een project aan verbonden. 's Avonds zal er ook een kunstwerk onthuld worden. Het schuttersbeeld werd gemaakt door een kunstenaar uit Kaulille en het zal een plaats krijgen vóór het plaatselijk cultureel centrum. De schutterij mag in haar jubileumjaar toevallig ook weer een bondsfeest organiseren, namelijk op zondag 23 mei 2004. Daarrond zal het tweede deel van het feestjaar gebouwd worden. Naast het traditionele schuttersfeest wordt er ook een dorpsschuttersfeest georganiseerd voor de verenigingen van Kaulille. Een ambachtenmarkt, kinderanimatie, vendel- en trommelinitiaties zullen er een feest voor het hele gezin van maken. Enkele blaaskapellen zullen zorgen voor de gezellige sfeer. Op de dag van het bondsfeest wordt er in het Molenhuisje, dat in de buurt van het feestterrein ligt, een tentoonstelling van schutterszilver gehouden. Dat zal gebeuren in samenwerking met de heemkundige kring van Kaulille en het openluchtmuseum Bokrijk. Er zal niet enkel zilver van de schutterij van Kaulille te zien zijn, maar ook van gilden uit naburige gemeenten.
Het feestjaar wordt afgesloten tijdens het laatste weekend van augustus. Op zaterdagavond 28 augustus 2004 is er op het Nevenplein in Kaulille een internationale taptoe. Enkele bekende mars- en showkorpsen zullen daar hun opwachting maken: Sint-Joris Hogeloon, Irene Ede, paradekorps DEMO Houthalen, ...
Op zondag 29 augustus 2004 is er dan de jaarlijkse vogelschieting. Naast de schieting voor de leden is er ook een wedstrijd voor alle Kaulillenaren, waarin de dorpskoning(in) wordt bepaald.

Het jubileumjaar is niet alleen een gelegenheid om terug te kijken op de afgelopen 450 jaar, maar ook een nieuw vertrekpunt. De schutterij van Kaulille is namelijk een dynamische vereniging die voor alle geïnteresseerden iets te bieden heeft.

Agenda 2004

8 februari tot en met 11 februari 2004
Vrije schietwedstrijd voor niet-leden
Schutterslokaal Sint-Joris
Tentoonstelling in CC De Kroon
Elke dag van 10 tot 18 uur
23 mei 2004
Schuttersfeest Bond Maas & Kempen
Feestweide aan de Erkstraat in Kaulille
Vanaf 13.30 uur

15 augustus 2004
Kettingbrugweg, Kaulille
Tentoonstelling van schutterszilver
in het Molenhuisje
Molenstraat 18, Kaulille
Van 14 tot 19 uur
28 augustus 2004
Internationale taptoe
Nevenplein 1, Kaulille
29 augustus 2004
Vogelschieting en schieting
dorpskoning(in)
Schutterslokaal Sint-Joris
Kettingbrugweg, Kaulille

Tekst: Jo Bloemen Nalezing: Piet Vanbussel

KARABIJNSCHUTTERSGILDEN
VERBOND
BERINGEN MIJNSTREEK

V.Z.W. St.-Lambertusgilde Laren.

De St.-Lambertusgilde van Laren – Lummen viert 100-jarig bestaan op 23 mei 2004.

De Koninklijke Sint-Lambertusgilde van Laren-Lummen viert op 23 mei 2004 met de nodige luister haar 100-jarig bestaan. Op Oktaafdag, dus de week na Sacramentsdag, 1904 toen de gilde van Geneiken haar koning in Laren moest komen uithalen, vonden enkele mensen dat hun gehucht ook een eigen gilde moest hebben. De eerste voorzitter Karel Biesmans en zijn gebuur Henri Vanbrabant plaatsten een schietboom tussen hun boerderijen op de hoek van de Sint-Ferdinand- en de Reustraat en een nieuwe schuttersgilde zag het daglicht.

Inhuldiging oud zaaltje van Laren in 1938

In 1937 bouwde het toenmalig bestuur "Het zaalke van Laeren" op een stukje grond van de kerkfabriek. Met voorzitter Theofiel Steegmans nam de gilde, na een verplichte stop tijdens de oorlogsjaren, in 1945 een nieuwe start. Toen de gilde in 1954 haar gouden jubileum en de titel "Koninklijke gilde" vierde, wist men reeds wat feesten was. Er trok een folkloristische stoet door de straten van Laren en er was een groots volksfeest in het teken van het kind.
De bouw van een ruime zaal in 1972 is een heuglijke verwezenlijking die echter eveneens als een periode van rouw en tegenslag zal bekend blijven. Het noodlot sloeg zeer zwaar toe tijdens

de bouwwerken van de nieuwe zaal, waar eerst in mei Albert Habex een beenbreuk met blijvend letsel opliep en dan op 2 september voorzitter Cyriel Sneyers zelf overleed na een ongelukkige val. Frans Schepers nam het voorzitterschap over en men werkte de zaal verder af. Nauwelijks een half jaar later na de inzegening stortte de zaal in na een nachtelijke brand op 24 juni 1973.
Met evenveel moed werd opnieuw begonnen, zodat men op zondag 29 juli 1973 de schutters van de gewestelijke schieting weer onderdak kon verschaffen. Bij de viering van het 75-jarig bestaan, begin juni 1979, werd de nieuwe vlag gewijd. Tijdens de feestelijkheden die meerdere dagen duurden, werd opnieuw veel aandacht besteed aan het kind met de organisatie van een spelnamiddag op zaterdag. Op zondag 10 juni vertrok een folkloristische stoet met praalwagens, harmonies, gilden, enz. Op de Vlaamse Kermis aan de zaal waren meerdere standen en spelen opgebouwd en trad de dansgroep van Oostham enkele keren op. Een paar oude kunstambachten werden door de Larense inwoners gedemonstreerd. Kortom het was een onvergetelijk volksfeest.

Onder het voorzitterschap van Alfons Claes kende de gilde sinds 1978 tot op heden een grote bloeiperiode.
In de trofeeënkast prijken dan ook talrijke bekers. Evenwel alle trofeeën van voor 1973 bleven in de brand. Op dit ogenblik telt de gilde 203 gezinnen die lid zijn, waarvan een dertigtal regelmatige schutters. Naast het schieten met karabijn werden onder impuls van de gilde ook een voetbalploeg en een zangkoor opgericht. Sinds enkele jaren beschikt men in Laren, onder en naast de schietstanden, tevens over een reeks petanquebanen. Iedere vrijdagnamiddag komen tientallen mensen van Laren en omstreken hun balletje gooien. Sinds enkele jaren worden er in samenwerking met de mensen van de voetbalploeg wijkfeesten georganiseerd tijdens de kermisweek. In het najaar nemen dezelfde vier wijken (de klavers, de ruiten, de zonnen en de ankers) het tegen elkaar op tijdens een quizavond. Deze activiteiten hebben in de eerste plaats een sociale functie en hebben voornamelijk als doel dat de mensen van Laren elkaar beter leren kennen en zich alzo meer met elkaar verbonden voelen. Om dit nog meer te ondersteunen werd in begin 2002 door de gilde onder impuls van Aloïs Van Grieken, tevens bestuurslid van de gilde, gestart met het eerste buurtinformatienetwerk (BIN) van Limburg. Thans maken reeds 111 gezinnen deel uit van het BIN dat zich uitstrekt over gans Laren, Groenlaren en een gedeelte van Mellaer.
In Laren weet men best wat men door samenwerking vermag. Het huidige bestuur, waarvan meerdere leden meer dan 20 en 25 jaar deel uitmaken, hebben dan ook geen ogenblik getwijfeld om de voorbereidingen aan te vatten voor de viering van het 100-jarige bestaan. Op deze manier hopen wij de traditie en de faam van de Sint-Lambertusgilde hoog te houden om tevens te zorgen voor een fijn leefmilieu in ons aller Laren.

"LAREN DAN ALLEEN FLOREERT, ALS DE GILDE MARCHEERT"

Programma voor de viering van 100 jaar Sint-Lambertusgilde Laren-Lummen.

Vrijdag 21 -05 -2004	18 u	opening tentoonstelling met krantenknipsels, foto's, enz.
Zaterdag 22-05-2004	13.30u	opening volksspelen – kinderanimatie, enz. – doorlopende tentoonstelling.
	18.30u	mis opgeluisterd door ons eigen zangkoor
	20u	officiële gedeelte met toespraken van de burgemeester, de pastoor en hoofdbestuur van de gilden, gevolgd door een receptie
Zondag 23-05-2004	13.30u	vertrek stoet door Laren.
	15 u	aankomst stoet + begin oude ambachten- doorlopend tentoonstelling.

DE HOOFDSCHUTTERSGILDE VAN BRABANT IS 50 JAAR JONG !!

Onze Brabantse Gilden kennen allen een christelijk verleden. Ontstaan reeds vóór de 14de eeuw, bloeiden ze vooral ten tijde van de hertogen van Bourgondië. Uit hun schoot ontstonden de latere rederijkerskamers. De Gilden zelf liggen aan de basis van de grootste landjuwelen uit de 16de eeuw.

De vorsten en prinsen van onze gewesten bedeelden ze steeds rijkelijk en schonken hen keuren en voorrechten. Ze waren de eerste stedelijke milities. Steeds mochten de gilden op hun vorsten een beroep doen. Zij ontvingen de prinsen en deden hen uitgeleide.

Na de Eerste Wereldoorlog werd algemeen vastgesteld dat de zeer talrijke oude gilden, die sinds eeuwen in onze steden en dorpen bestonden, uitstierven. De overblijvende gilden leefden armzalig voort tot in 1940.

Na de Tweede Wereldoorlog werd een nieuwe teloorgang voorzien. Dankzij de werking van enkele vooraanstaande elementen werd hieraan verholpen door het inrichten van Gildenfeesten. Zo groeide weldra nieuw leven. In 1949 werd in Brabant een eerste Gildenfeest ingericht te Neder-Over-Heembeek bij Brussel. Dit kende succes. De spoorslag werd gegeven en de weerklank van het succes drong door tot de andere Gilden van Brabant.
Zo herrezen de Gilden van Brabant wederom.

Te Kampenhout, te Haacht, te Zoutleeuw, te Gooik, te Zichem, te Wespelaar. Vele gewestelijke gildenfeesten werden ingericht. Toen was het ogenblik aangebroken om terug de aloude Hoge Raad van de Gilden op te richten. De voorbereidende gesprekken en documenten werden gehouden en opgesteld bij notaris Coppin te Kampenhout. De oprichting gebeurde op 1 december 1954.

De stichtingsvergadering, als feitelijke vereniging, werd gehouden in de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel. Het eerste Brabants Gildenfeest ging door te Wespelaar, waar weerom de Koning van Brabant werd geschoten.

Bij de gangmakers van het eerste uur waren de heren Jan Verbesselt (Conservator in bovenvermeld museum) als Opperhoofdman; notaris Wielant, Opperdeken gewest Gooik; Joris Lambrechts, Opperdeken gewest Haacht-Kampenhout; Joris Doms, Griffier; Jef Van de Velde, thesaurier Mazenzele; Graaf de Liedekerke, Opperdeken gewest Zoutleeuw en Michel Hommelen, Opperdeken gewest Diest.

Met notaris Wielant en de heer Lambrechts werd afgesproken contact op te nemen met de andere Gilden uit het Pajottenland en vooreerst met Herne. En zo geschiedde.

De naam van het nieuw opgericht verbond werd: **Hoofdschuttersgilde van Brabant.**

De talrijke gildenkaarten, met de gildenreglementen, die destijds werden overhandigd aan de gilden, droegen eveneens deze naam en sieren nog vele gildenlokalen. In de schoot van de Hoofdschuttersgilde werd het dagelijks bestuur genoemd als Hoge Gildenraad van Brabant.

In december 1955 had een grootse plechtigheid plaats in hetzelfde museum, waar de uitreiking plaatsvond van niet minder dan 133 eretekens van de "Orde van de Papegaai" aan de leden die meer dan 35 en 50 jaar lid waren van een Gilde.

Het eerste ereteken van de "Orde van de Papegaai" werd uitgereikt aan de Weledele Heer Baron Raymond de Vinck de Deux Orp, sedert 1903 (zegge 52 jaar) hoofdman van de Sint-Sebastiaansgilde van Kampenhout. Wij bezitten in onze archieven nog al de namen van hen, die deze dag een ereteken gekregen hebben. Zowel talrijke leden van de Belgische adel, als burgemeesters en schepenen uit vele dorpen en steden waren aanwezig op deze plechtigheid.

Heel wat Gilden reisden naar het buitenland om deel te nemen aan talrijke festivals. Onze Gilden waren op dat ogenblik de meest gegeerde ambassadeurs van onze nationale folklore.

Het eerste groot Landjuweel werd in Diest gepland het jaar nadien. De gilden leefden en teerden verder. Tijdens de algemene vergadering van 8 maart 1980, in het kasteel van Ham te Steenokkerzeel, werd de secretaris Doms, ontslagnemend, vervangen door Paul Stoop van de Sint-Sebastiaansgilde te Neder-Over-Heembeek.

Maar opnieuw kwamen er sleet en ontevredenheid opduiken. Er was geen houvast meer en na een paar mislukte pogingen op 25 oktober 1980 en 14 maart 1981 om er iets aan te verhelpen, lukte het eindelijk toch op 27 november 1982. Deze zes uur durende vergadering had plaats in de lokalen van de UFSIA te Brussel. Waren aanwezig: de heren Verbesselt, Ursi, Bullens, Lardinois, Van Hoeck, Schoonaerts, Mellebeek, Pletinckx en Stoop. Naast bovenvermelde leden maakten ook volgende leden deel uit van de Hoge Gildenraad, het algemeen bestuur van de Hoofdschuttersgilde van Brabant: Weledele Graaf de Liedekerke, Van den Daele, Rager en Van Espen.

Er werd opnieuw orde geschapen en de Hoofdschuttersgilde werd ingedeeld in drie gewesten, namelijk Oost-Brabant, Midden-Brabant en Zuidwest-Brabant. Gildenfeesten volgden mekaar op en we leefden gelukkig.
Maar, mooie liedjes duren niet lang en zo ook geschiedde jammerlijk in de Hoofdschuttersgilde van Brabant. Tijdens een jaarlijkse algemene vergadering die uitzonderlijk doorging op 16 april 1988 (i.p.v. maart 1988) in het kasteel van Ham te Steenokkerzeel, werd officieel vastgesteld dat

een afscheuring was geschied en een aantal Gilden zich voortaan lieten overkoepelen door een vzw Hoge Gildenraad van Brabant. In de schoot van de Hoofdschuttersgilde van Brabant werd op 28 januari 1988 in het gildenlokaal te Neder-Over-Heembeek het nieuwe gewest Zuidwest-Brabant opgericht en op dinsdag 22 maart 1988 in het stadhuis van Diest het nieuwe gewest Diest.

Op 11 maart 1989 werd dan op haar beurt de Hoofdschuttersgilde van Brabant omgezet in vzw. Zij werd de voortzetting van de feitelijke vereniging, zoals hierboven vermeld, opgericht op 1 december 1954, met herlezen en aangepaste reglementen op 27 november 1982. De opperhoofdman was Jan Verbesselt en na zijn ontslag op 11 juli 1989 werd hij opgevolgd door J. Loosen.

In 1991 sloot ons verbond aan bij het Belgisch Overlegorgaan en zodoende eveneens bij de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden.

Op 12 maart 1994 werd een nieuw bestuur verkozen en Paul Stoop werd de nieuwe Opperhoofdman na het ontslag van zijn voorganger.

Bij de oprichting op 20 november 1999 van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw, was ons verbond één van de medeoprichters.

Het huidige bestuur bestaat uit de volgende leden: Opperhoofdman Paul Stoop, Griffier François Van Noten, Opperdekens Jean Bullens en Willy Willems, penningmeester Lucien Pletinckx, schietmeester Pierrot Rager, commissaris Rik Luyten en uiteraard Keizer Cyriel Theys alsmede onze huidige Koning en Keizer Lieven Vandeneucker.

Een greep uit onze activiteiten: de Brabantse Gilden schieten met de handboog op één uitzondering na, namelijk de Sint-Hubertusgilde van Bekkevoort, die met het jachtgeweer schiet. Hun Koningsschieting is uniek in ons land.

Onze gilden nemen deel aan optochten en doen aan volksdans, trommelen, vendelen en treden op zowel in binnen- als in buitenland. Zij hebben naast hun eigen Koningsschietingen ook een Brabantse Koningsschieting en een jaarlijks Groot Brabants Gildenfeest.

Zij reiken als eretekens "de Orde van De Papegaai" uit en dragen alléén deze van organisaties waarbij zij aangesloten zijn. Sinds 19 jaar wordt het tijdschrift "Gildebroerke" uitgegeven.

Tot daar een kleine greep uit de zéér lange en boeiende geschiedenis van één van de kleurrijkste verbonden in ons land, de Hoofdschuttersgilde van Brabant vzw.

Paul Stoop, opperhoofdman

SINT-CHRISTOFFEL OF KOLVENIERSGILDE VAN MECHELEN 500 JAAR.

De par le duc de Bourgoingnen de Brabant, et de Lembourg, Conte, de Flandre, d'Artois, de Bourgoigne, de Haynnau, de Hollande, de Zellande et de Namur.
Tres chers et bien aimez.....

Aldus luidt de aanhef van een Hertogelijk schrijven gericht aan het Mechelse stadsbestuur, waarin Filips de Goede Mechelen verzoekt hem:**"deux cononniers et autant de couleuvriniers"** ter beschikking te stellen, om hem te helpen het ongehoorzame Gent opnieuw aan zijn gezag te onderwerpen.
De brief is gedateerd, **Lille le 6emme jour d'avril 1453.**

Het is meteen het oudst gekende document waarin Mechelse Kolveniers worden vermeld.

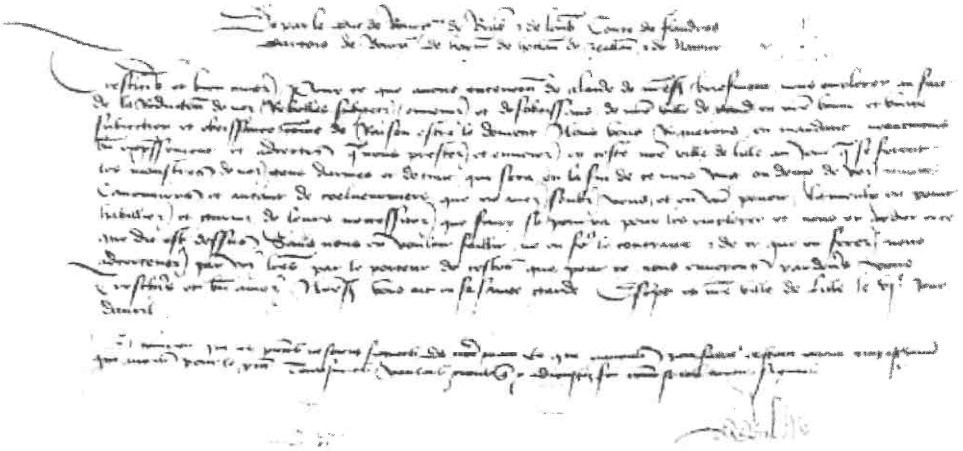

Militaire dienstbaarheid aan de Heer behoorde tot de taken waartoe een Gildenbroeder zich verbond wanneer hij toetrad tot een gewapende gilde. De stad had er voordeel bij aangezien zij in ruil voor die militaire bijstand privileges en rechten verkreeg, die de steeds in nood verkerende stadskas konden spijzen.

De militaire rol van de schuttersgilden is bij de aanvang van de 16de eeuw uitgespeeld. Voortaan houden zij zich nog enkel bezig met de bewaking van de stad. Zij vermaken zich met schietspelen en teerfeesten en stappen op in processies, ommegangen en plechtigheden.

In 1504 verleent de stad Mechelen de Kolveniersgilde haar reglement.
Bepaald wordt dat in ruil voor de bewakingsopdrachten de gilde vergoed wordt met kledij, lood en poeder.

Laat er geen misverstand over bestaan, alleen de gegoede en bezittende burgerij kon en mocht deel uitmaken van de schuttersgilde.
Voor "Jan met de pet", of zoals zij hem noemden: **"de geringhste borger",** was er in hun elitaire midden geen plaats.

De godsdienstoorlogen braken uit en die fnuikten niet alleen de vrijheid van gedachten, maar waren ook een catastrofe voor de culturele, sociale en economische ontwikkeling van onze contreien.

Ook de schuttersgilden blijven niet onberoerd, hun samenstelling was immers een weerspiegeling van de toen heersende maatschappij, waarin katholieken, protestanten en andersdenkenden in wederzijds respect samenleefden en werkten.
Uit een studie der registers van de Antwerpse schuttersgilden is gebleken dat in die periode de schuttersgilden in meerderheid waren samengesteld uit protestanten (2/3 Calvinist, 1/3 Lutheraan), goed voor 65% van het effectief; de andere 35% belijden het katholieke geloof. De sympathie van de stedelijke schuttersgilden voor het huis van Oranje mag ons dus niet verbazen. Zij kozen openlijk de zijde van de partij die de vrijheid van overtuiging ondersteunde.
Deze houding werd hen niet in dank afgenomen door Filips II, nadat onze gebieden opnieuw onder zijn gezag werden gebracht.
Hij ontzegde de schuttersgilden het recht van bestaan en schafte hen meteen af. Een ondoordachte beslissing, die nefaste gevolgen had voor de veiligheid binnen de steden. Gelukkig zag de brave ziel na enige tijd zijn vergissing in.
Na de reconciliatie in 1585 liet hij opnieuw schuttersgilden toe en legde hen een eigen nieuw reglement op. Voornaamste bepaling was dat de toetredende gezel diende te zweren het katholieke geloof te belijden. Van dan af is er geen plaats meer in de schuttersgilden voor de andersdenkenden, in zover die nog niet gevlucht waren naar Holland of Duitsland.
Ter illustratie: Aantal inwoners in 1565: 27.000
1591: 11.000
De Sint-Christoffel- of Kolveniersgilde kon dus, samen met de andere schuttersgilden, opnieuw de wacht optrekken aan de Mechelse stadspoorten, openbare gebouwen, kerken en de Grote Markt.
Er is niets nieuws onder de zon, ook toen werden er kunstschatten geroofd, ook toen was er straatvandalisme door jeugdige benden.

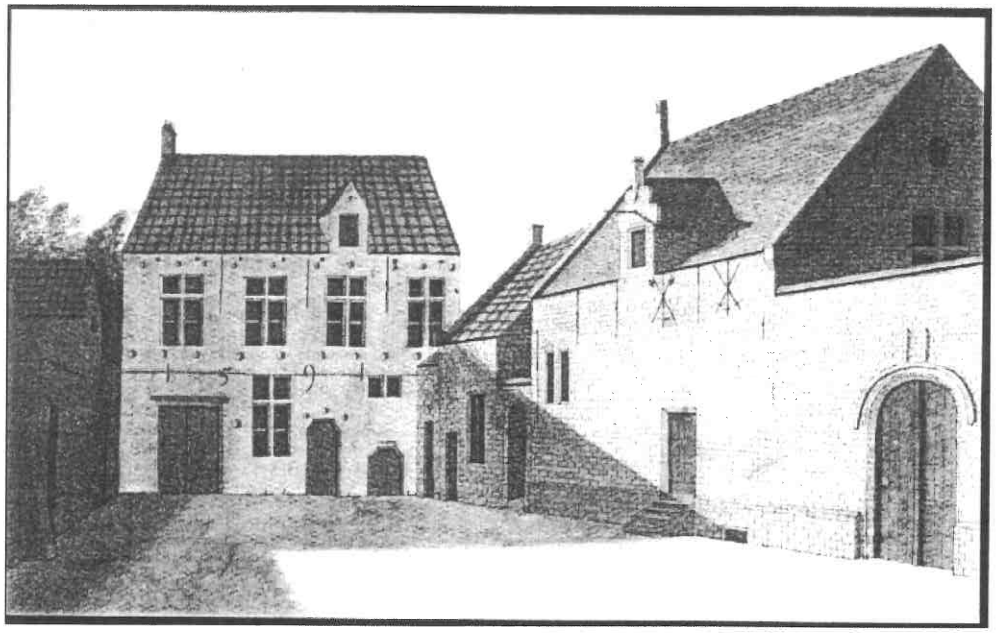

Een gildenhuis van de Kolveniers zal je tevergeefs zoeken. Alhoewel zij in 1591 een woning hadden opgetrokken in de Sint-Jacobsstraat, die toegang verleende tot hun schiethof en nu

nog steeds de Sint-Jacobsstraat afsluit, vonden zij dit te ver afgelegen van het stadscentrum en hielden zij er een "Gildencamer" op na in diverse Mechelse herbergen.

In 1617 verleent de stad hun de toelating de bovenverdiepingen van het leegstaande "Oude Paleis" in te richten als "Gildencamer". De benedenzaal werd vanaf 1638 gebruikt door de **Rederijkerskamer De Peoene** die er haar literaire activiteiten ontplooide.
De bovenzaal werd door de Kolveniers ingericht als hun "Gildencamer". Op de schouwbalk van de grote open haard zijn nog steeds de kleurrijke versierselen van de Gilde te bewonderen. Het moet een prachtige zaal geweest zijn, de muren waren bekleed met Mechels goudleer terwijl diverse schilderijen de ruimte rijkelijk versierden. Sommige van die schilderijen zijn tegenwoordig tentoongesteld in het stedelijk museum "Hof van Busleyden". 180 jaren zouden zij er verblijven.

De Franse bezetter zal onder het motto "Vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid" de gilden verbieden. Het nieuwe regime kon de georganiseerde, gewapende burger missen als kiespijn. Hun bezittingen werden verbeurd verklaard en in 1798 openbaar verkocht.
Na 350 jaren hield de Kolveniersgilde op te bestaan.

Nieuwe tijden.

Maken wij meteen een sprong naar 1983. In dat jaar ontstond, naar aanleiding van de organisatie van de VEDEA-mastercupwedstrijden, bij drie vrienden – **met name Jan Severyns, Frans Gooskens en Henry Van der Auwera**– een idee om de draad van het historische verleden van de Kolveniersgilde op te rapen en nieuw leven in te blazen.

Onderzoek en studie zouden de antwoorden moeten verschaffen.

Wat waren schuttersgilden?
Hoe kunnen wij ze inpassen in onze huidige samenleving?
Hoe geven wij haar een stevige fundatie waarop zij kan overleven?

Het heropstarten van een stedelijke schuttersgilde is niet een keuze maken tussen:

- al of geen historische kledij,
- al of geen historische wapens,

maar is vooral het creëren van een samenlevingsvorm waarin wederzijdse achting, broederschap, vriendschap en altruïsme geen ijdele woorden zijn, maar een **levensvisie.**

Geen eenvoudige opdracht in een maatschappij waar het **"eigen ik eerst"** centraal staat en de **kleutertijd** in onze leefmaatschappij is ingezet.

Op **9 februari 1984** werden de statuten van de v.z.w. Mechelse Kolveniersgilde in het Belgische Staatsblad gepubliceerd en was de heroprichting een feit.

4 jaar later bezit de Kolveniersgilde opnieuw haar eigen schiethof. Zij slaagde er in om de militaire schietboom gelegen aan de Zavelberg aan te kopen.

Tegenwoordig is onze accommodatie uitgerust met een aangename "Gildencamer", een 10 meter schietstand voor luchtdrukwapens en werd de bestaande infrastructuur (8 banen tot 75 meter) geautomatiseerd en wij bieden de schutter een rijke waaier van schietdisciplines aan.

De Kolveniersgilde beheert dan ook een schietvereniging van meer dan 290 leden. Zij zorgen er voor dat de Gilde middelen verwerft om te groeien en haar voortbestaan te verzekeren.

Mechels Gildenjuweel

In 2004 is het dus 500 jaar geleden dat de Kolveniersgilde officieel werd erkend als schuttersgilde en is het tevens 20 jaar geleden dat zij nieuw leven werd ingeblazen. Wij kunnen en mogen dit niet onopgemerkt laten voorbijgaan.
Op 11 en 12 september 2004 vieren wij dit door het inrichten van een Mechels Gildenjuweel. Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

Op zaterdag 11 september heeft er een academische zitting plaats in de raadzaal van het prachtige Mechelse Stadhuis, gevolgd door een drink aangeboden door het Mechelse stadsbestuur.

Op zondag 12 september is het programma als volgt:

10u.	Gildenmis in de Sint-Romboutskathedraal voorgedragen door onze gildenkapelaan pater Karel de Wilde en federatiepastoor Dirk De Gendt.
11u.30 tot 13u.15	Middagpauze en mogelijkheid tot middagmaal. Ontvangst overheden der deelnemende Gilden.
13u.15 tot 14u.	Opstelling van de optocht op de Grote Markt. De optocht wordt afgesloten door enkele historische wagens van de Mechelse Cavalcade.
15u.	Einde van de optocht met aankomst op de Grote Markt.
15u. tot 17u.15	Diverse wedstrijden en demonstraties op/rond de Grote Markt. Gildendansen, gildentrommelen, vendelen. Schietingen met kruisboog, handboog en luchtdrukkarabijn (onder voorbehoud). Tentoonstelling Gildenzilver in de inkomhal van het Stadhuis.
18u.	Klokkenwerpen op de Grote Markt.
19u.	Prijsuitreiking, uitreiking herinneringsgeschenken etc. Sluiting van de feestelijkheden.

Het definitief programma wordt tijdig medegedeeld aan de ingeschreven schuttersgilden. Hebt u dit nog niet gedaan, dan kan dit nog altijd op onderstaand adres of e-mailadres.
Mechelse Kolveniersgilde vzw.
Grote Nieuwedijkstraat 433
B-2800 Mechelen
mk.gilde@worldonline.be

Jan Severyns

P.V.K.S.G. Limburg

HOOFDVERBOND P.V.K.S.G.L.

Bijzonderste activiteiten in 2004:
01-05-2004: Provinciale wedstrijd voor Koning & Koningin te St.-Sebastiaan Schalbroek
20-05-2004: Provinciale wedstrijd voor Senioren te St.-Joris Munsterbilzen
31-05-2004: Provinciale wedstrijd voor Dames (Kampioene) + Juweel te E.L.S. Gestel
15-08-2004: Provinciale wedstrijd voor Heren (Kampioen) te St.-Jozef Winterslag.

Verbond ter verbroedering met een buitenlandse schuttersgilde:

Verbroederingsverbond ESBECK - BERINGEN

Op 28-29-30 en 31 mei 2004 zijn we weer te gast bij onze schuttersvrienden uit Esbeck bij Hannover (Duitsland).
In **1967** kwam er een eerste contact tot stand toen de toenmalige (Duitse) politiecommissaris Herbert Meutsche met enkele jonge schutters van Esbeck een bezoek bracht aan het Duits Militair kerkhof te Kattenbos, Lommel.

Tijdens de geplande uitstap naar Brussel kwamen deze Duitse schutters langs de schietbomen van Sint-Denijs Beringen–Mijn. Ze hielden er halt om deze schietstand te bezichtigen. Ze deden tevens navraag naar de verantwoordelijke en kwamen in contact met de heer Goddeeris, toen directeur van de ondergrondse werken in de mijn van Beringen, ook voorzitter van de gilde St.-Denijs Beringen. Hier vroegen zij een mogelijkheid te onderzoeken eens deel te nemen aan een wedstrijd, omdat zij deze discipline niet kenden.
De heer Goddeeris stelde zich daarop in verbinding met Ignatius Enkels, toen gewestelijk secretaris, met deze vraag, die tevens direct deze vraag doorstelde aan de toenmalige voorzitter Gerard Corvers.

Er werd een wedstrijd gehouden. Wie er won, is niet meer geweten, maar de Duitse gasten waren zo blij, en nodigden het hele verbond Beringen-Mijn uit op hun 40-jarige bestaan in **1969.** Wij (104) schutters of sympathisanten werden daar zo gastvrij ontvangen in een klein dorpje, amper 600 inwoners, waar ieder gezin gastgezin wilde zijn voor ons driedaags verblijf aldaar. In de tijdspanne van drie dagen werden er grote vriendschapsbanden gesmeed, die op heden nog stand houden, zelfs tot in een derde generatie bij sommige gezinnen.

In 1976 werd dan ook het verbroederingsverbond Esbeck-Beringen opgericht, met medewerking van de gilden St.-Denijs Beringen-Mijn, St.-Ludovicus Paalstraat, St.-Antonius Geenhout, St.-Lambertus Meelberg, St.-Lambertus Laren en St.-Joris Brelaar onder voorzitterschap van Denis Vandezande.

Nu verbroederen wij nog steeds jaarlijks met beurtelingse bezoeken, om er ook deel te nemen aan allerlei jaarlijkse feesten. Ook privé wordt er jaarlijks tussen beide gemeenten gereisd, zijnde

420 km enkele reis, om er verjaardagen, huwelijken, communiefeesten, enz... bij te wonen.

Op 5-6-7-8 juni 1998 werd het 30-jarig bestaan gevierd in België, met een nieuw bezoek aan Brussel. Ook werd deze gebeurtenis opgevrolijkt met het planten van een boom, door onze Duitse vrienden meegebracht, en geplant te St.-Denijs Beringen met gedenkplaat aan de schietbomen.

Deze feesten werden trouwens verstoord daar het lokaal van de St.-Denijsgilde op 8 mei uitbrandde, door kwaad opzet. Het heeft toen de feestvreugde niet kunnen temperen.

Op 28-29-30-31 mei 1999 werd dit grote feest opnieuw ingericht, maar ditmaal in Esbeck, alwaar ook een gedenkplaat over dit 30-jarig bestaan geschonken werd.

Dit jaar op **28-29-30-31 mei** vertrekken wij weer naar de gilde K.K.S. Esbeck om hun 75-jarig jubileum mee te vieren. Vele schuttersvrienden hopen op zonneschijn, die de feestvreugde zal helpen slagen, doch de animatie zal niet ontbreken, want er zal wederom muziek, worst en bier zijn. Het voornaamste zal het wederzien en de familiale verbroedering zijn, waar iedere schuttersvriend die deelneemt, al naar uitkijkt.

Het huidige bestuur van dit verbroederingsfeest zijn:
Voorzitter : Denis Vandezande
Penningmeester : Raymond Vos
Secretaris : Maurice Christiaens
Leden vanaf het eerste uur: Alfons Christiaens
Leon Verboven
Alfons Claes
Marcel Meyen.

Wist U

: dat het **15de Europees Schutterstreffen** zal plaats hebben te **Bernheze (HEESWIJK) op 25-26-27 augustus 2006;** hierover meer in een volgende uitgave.
: dat het bondsbestuur **KNBBW** heeft beslist het **EK staande wip 2004** door te laten gaan in Paal bij de maatschappij **St.-Pieter Tervant op 21 en 22 augustus.**
: dat **Peter Ressen,** bondsvoorzitter van de bond Maas & Kempen, tevens raadslid van onze Federatie, opgenomen werd in de orde van de **"Rode Leeuw".**
: dat er **55 schuttersvrienden** (mannen en vrouwen) hadden ingeschreven voor de cursus van wapenmeester van onze Federatie, en dat er 51 geslaagd waren en hun erkenning mochten afhalen.
: dat het een vrouwelijke deelneemster **(Josianne Crijns)** was die alle mannen geklopt heeft met 95,29% in de cursus voor wapenmeester en ook hierom gevierd werd.

DE FEDERATIE GEEFT LESSEN.

Ook werden er lessen voor trommelen gegeven in het afgelopen jaar. Deze werden gevolgd door:

Lieve Ickx - Pascale Jacquemijn – Frisien Coningx – Patrick Coningx – Veronique Graulus van Waanrode
David Van Noten – Christophe Joye van Haacht
Maarten Collijs – Sara Collijs – Hanne Collijs – Simon Collijs van Dilbeek
Sonja Emmers – Wendy Geritsen – Jacky Bloemen van Lommel.

Enkele jonge trommelaars bij de proclamatie in 2004.

Inhoudstabel:

Voorwoord van voorzitter
Woordje van de redactie
Erfgoedbeheer in schuttersgilden
Archiefbank Vlaanderen - Registratie van private archieven
Onze Marketentsters
XIVde Europees Koningsschieten te Vöcklabruck
2de Gildendag te Mechelen
Nieuwe v.z.w.-wet
Info uit onze bonden
- Belgisch Overleg orgaan (Koningsschieten nationaal)
- Sint-Joris Kaulille 450 jaar jong
- V.Z.W. St.- Lambertus Laren 100 jaar
- Hoofdschuttersgilde van Brabant 50 jaar jong
- St.-Christoffel of Kolveniersgilde van Mechelen 500 jaar
- Hoofdverbond P.V.K.S.G.L. (Verbroedering Beringen-Esbeck)
- De Vlaamse Federatie der Historische Schuttersgilden geeft lessen

Medewerkers: Paul Stoop, Pater Karel De Wilde, François Van Noten, Davy Versleegers, Davy Ickx, Louis Drees, Lucien Penders, Kadoc (Godfried Kwanten + Greet De Neef), Pierre Mathijssen, Peter Heyrman, Richard Vanhemelen, Jan Severijns, Jo Bloemen.

Tijdschrift verschijnt tweemaal jaarlijks.
Abonnementsprijzen voor 2004: Binnenland : 6 euro Buitenland : 10 euro
Te betalen aan bank : K B C Nr. 735 - 0011152 - 82
Met vermelding van "abonnement tijdschrift van VZW Federatie Vlaamse Historische Schuttersgilden".
Abonnement dient vooraf betaald en kan elk moment ingaan met voortzetting, tenzij een opzeg van drie maanden voor verstrijken van huidig abonnement.

Opening Nat. Koningsschieten 2003

Herinneringen

Aanvang van de eucharistieviering

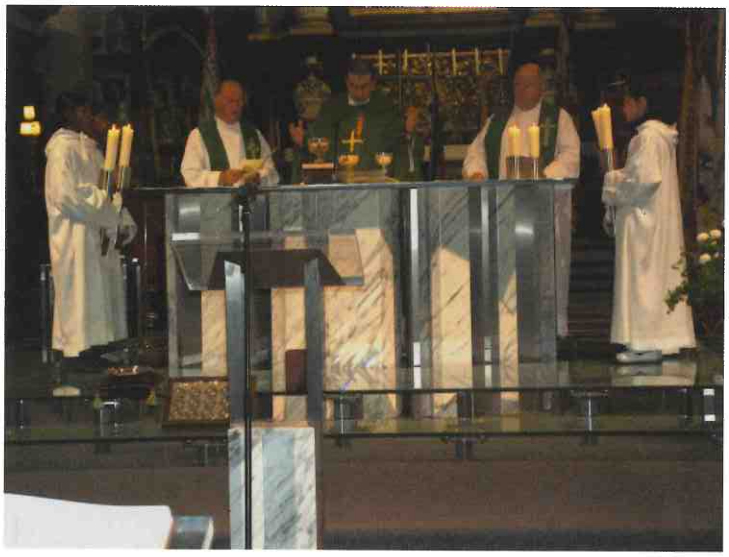

Eucharistie tijdens 2de gildendag

Huldiging Nationaal Koning te Meldert

Genodigden 2de gildendag

Optocht 2de gildendag te Mechelen